

رئیس مجلس: به بهانه انتقاد

نباید دروغ را در جامعه رواج داد

برخی برای کوبیدن دولت دست به هر کاری می زنند

* برای انجام اصلاحات درست اقتصادی، باید از دعوای

سیاسی پرهیز و فضا را آرام کنیم تا سرمایه گذاران

ترغیب به سرمایه گذاری در کشور شوند

* مسأله سلامت و توجه به معیشت کارگران در اولویت کاری

مجلس بوده و این مسأله با قانون حل شدنی است

* طرح بیمه بیکاری که بخشی از آن متوجه کارگران بیکار

و متقاضیان جویای کار است می تواند دغدغه های کارگران

را برطرف کند

* حل دو معضل مهم کشور یعنی تورم و بیکاری باید

در اولویت قرار گیرد

* رونق تولید نیاز به سرمایه گذاری دارد و اگر دولت

با این حجم کاری و هزینه بالای جاری بخواهد به تولید

توجه کند مجبور به کوچک کردن خود و کاستن

از تصدیگری است

* متأسفانه در شرایطی که حدود ۶۰۰ میلیارد دلار

از محل فروش نفت و گاز عاید کشور شد، نتوانستیم

رونق اقتصاد و تولید را داشته باشیم

* باید در واگذاری ها دقت شود و کسانی که از هر طریق

سرمایه ای به دست آورند و صلاحیت اداره یک واحد

تولیدی را ندارند، اجازه ورود به عرصه واگذاری ها را

نداشته باشند

* انتشار دهندگان لوح فشرده درباره رئیس جمهوری

می خواهند به تاریخ هم دروغ بگویند

ظریف در نشست مشترک خبری با وزیر خارجه اتریش:

مذاکره با ۱+۵ فقط در چارچوب

هسته ای است

* مذاکرات ایران و ۱+۵ به نتیجه خواهد رسید

* اجازه هیچگونه دخالت در مسائل دفاعی خود را نخواهیم داد

* رئیس جمهوری اتریش به زودی به ایران سفر می کند

آیت الله هاشمی رفسنجانی:

قوانین تبعیض آمیز

درباره زنان باید اصلاح شود

* رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام: در نظر داریم

با اصلاحاتی در قانون، موقعیت کارگران زن را ارتقاء دهیم

* معاون رئیس جمهوری در امور زنان از تنظیم لایحه

حمایت از زنان سرپرست خانوار و ارائه آن به دولت

خبر داد

* کنون های اشتغال و بازارچه های شغلی برای زنان

در شهرستان ها و استان ها ایجاد می شود

نوبخت: محبوبیت رئیس جمهوری

بیشتر شده است

* مشارکت مردم در انصراف از دریافت یارانه، از جنس

شرکت آنها در یک راهپیمایی نیست

دکتر صالحی معاون وزیر ارشاد:

وظیفه دولت، نمایشگاه داری نیست

* امیدواریم برگزاری نمایشگاه کتاب در سال های آینده

به طور کامل به تشکلهای مربوطه واگذار شود

* خانواده هایی که امسال به نمایشگاه کتاب مراجعه کنند

با محیطی بسیار دلنشین مواجه خواهند شد

سرویس سیاسی - اجتماعی:

وزیر امور خارجه با تأکید بر این

که مذاکرات با ۱+۵ هیچ موضوع

غیر هسته ای را در بر نمی گیرد و با

توانمندی های دفاعی ایران کاری

ندارد، گفت: در گفتگو با ۱+۵ فقط

درباره صلح آمیز ماندن برنامه های

هسته ای ایران گفتگو می شود.

به گزارش خبرنگار ما، دکتر

ظریف که دیروز میان «سیاستین

کورتر»، همتای اتریشی خود بود،

در پایان گفتگوهای دو جانبه، در

یک نشست مشترک خبری، افزود:

این ادعا که ایران به دنبال سلاح

هسته ای است ادعایی غیر واقعی

و غیر منطقی است زیرا ایران هیچ

برنامه نظامی هسته ای ندارد و

اعتقاد داریم سلاح هسته ای برای

هیچکس امنیت نیآورده و نخواهد

آورد و دنیای عاری از سلاح

هسته ای امن تر و بهتر خواهد بود.

وی بایستادن این که سلاح

هسته ای جایگاهی در دکترین

نظامی ما ندارد، تصریح کرد: ما

اجازه هیچگونه دخالتی را در

مسائل دفاعی خود نخواهیم داد.

وزیر خارجه در پاسخ به این پرسش

بقیه در صفحه ۲

اقتصادی

چالش های توسعه

در حمل و نقل ریلی

نگارهای اقتصادی

به مناسبت بزرگداشت

دکتر حسن انوری در انجمن

آثار و مفاخر فرهنگی

فرزند خلف دهخدا

گزارش

خانه

تاریک نیست

یادآور

یادی از آیت الله ملکوتی

مجاهدی بر بلندی

فتاوت

و اما

استعفا

برای چه؟

مجلس شورای اسلامی

ایران ۱۳۸۸

فوت دو نفر

در هر ساعت!

آگهی مزایده

هتل پارسیان آبادان متعلق به بنیاد مستضعفان در نظر دارد جهت تأمین نیروی انسانی خدماتی خود از طریق پرنسپال اقدام به برگزاری جلسه مناقصه در مورخ ۹۳/۲/۲۷ در محل هتل پارسیان آبادان نماید، لذا پیمانکاران محترم می توانند جهت شرکت در مناقصه، تا پایان وقت اداری مورخ ۹۳/۲/۲۵ (۴۸ ساعت قبل از برگزاری جلسه مناقصه) به روابط عمومی هتل واقع در آبادان، منطقه بریم مراجعه و نسبت به تحویل پاکت پیشنهادی خود اقدام نمایند. لازم به ذکر است که حضور کلیه شرکت کنندگان در روز برگزاری جلسه مناقصه در مورخ ۹۳/۲/۲۷ ساعت ۱۱ صبح، الزامی می باشد.

تلفن تماس: ۰۶۳۱۳۳۳۰۰۶۰

روابط عمومی هتل پارسیان آبادان

آگهی مناقصه

هتل پارسیان آبادان متعلق به بنیاد مستضعفان در نظر دارد جهت تأمین نیروی انسانی خدماتی خود از طریق پرنسپال اقدام به برگزاری جلسه مناقصه در مورخ ۹۳/۲/۲۷ در محل هتل پارسیان آبادان نماید، لذا پیمانکاران محترم می توانند جهت شرکت در مناقصه، تا پایان وقت اداری مورخ ۹۳/۲/۲۵ (۴۸ ساعت قبل از برگزاری جلسه مناقصه) به روابط عمومی هتل واقع در آبادان، منطقه بریم مراجعه و نسبت به تحویل پاکت پیشنهادی خود اقدام نمایند. لازم به ذکر است که حضور کلیه شرکت کنندگان در روز برگزاری جلسه مناقصه در مورخ ۹۳/۲/۲۷ ساعت ۱۱ صبح، الزامی می باشد.

تلفن تماس: ۰۶۳۱۳۳۳۰۰۶۰

روابط عمومی هتل پارسیان آبادان

آگهی مناقصه عمومی

(تک مرحله ای)

سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان در نظر دارد انجام امور نظارت، بازرسی و تنظیم بازار را از طریق مناقصه عمومی به اشخاص حقوقی واجد شرایط واگذار نماید. متقاضیان می توانند جهت اخذ اوراق شرکت در مناقصه از تاریخ درج اولین آگهی حداکثر به مدت ۱۰ روز کاری از ساعت ۸ الی ۱۶ به آدرس: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، روبروی پارک ملت، خیابان ارمان غربی، خیابان مهرشاد شمالی، پلاک ۶۶، طبقه اول، اتاق ۱۲۲، اداره خدمات پشتیبانی، آقای خامنه مراجعه نمایند.

تلفن: ۰۲۱-۲۲۰۵۸۵۴۳

سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان

۴/۱۳ م الف

اصلاحیه

تغییر تاریخ و مکان برگزاری مجمع عمومی عادی سالانه شرکت مخابرات ایران

به آگهی عموم سهامداران محترم میرساند مجمع عمومی عادی سالانه صاحبان سهام شرکت مخابرات ایران (سهامی عام) روز پنجشنبه ۹۳/۲/۱۸ ساعت ۱۰ صبح در پژوهشگاه نیرو واقع در شهرک غرب بلوار شهید دامن برگزار می شود.

هیئت مدیره شرکت مخابرات ایران

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی

(نوبت اول)

شرکت سهامی آب منطقه ای سیستان و بلوچستان در نظر دارد نسبت به انتخاب مشاور دارای صلاحیت در پایه یکرشته آبیاری و زهکشی صادره از نسوی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری جهت انجام گشت و بازرسی از منابع آبی، حفاظت از معادن شن، ماسه، حد بستر و حریم رودخانه ها سطح استان اقدام نماید. لذا کلیه شرکت های مشاور ذیصلاح دعوت به عمل می آید جهت دریافت اسناد ارزیابی کیفی از تاریخ انتشار آگهی به مدت ۷ روز کاری در ساعات اداری به دفتر قراردادها و خدمات طرح های این شرکت تا بدست داشتن معرفی نامه کتبی به نام آب منطقه ای و به آدرس: راهان خیابان دانشگاه نبش دانشگاه ۳۹ شرکت سهامی آب منطقه ای دفتر قراردادها و خدمات طرح ها مراجعه نمایند.

روابط عمومی شرکت سهامی آب منطقه ای سیستان و بلوچستان

«انالله و انا الیه راجعون»

به اطلاع دوستان، آشنایان و همه اهالی فرهنگ می رسانیم **دکتر شهرام هدایت** به رحمت ایزدی پیوست.

تشییع: دوشنبه ۹۳/۲/۸ ساعت ۹/۳۰ از منزل آن فقید واقع در میدان فاطمی - خیابان فلسطین شمالی - کوچه دهم - پلاک ۱۹

ترجمیم: جمعه ۹۳/۲/۱۲ ساعت ۱۸/۳۰ الی ۲۰ مسجد الجواد - میدان هفتم تیر

آگهی مناقصه صنایع شهید باقری

(شناسایی پیمانکاران)

۳۷۲ م الف رجوع به صفحه ۷

آگهی فراخوان

شرکت فولاد مبارکه اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت ارسال مدارک
۱	مناقصه	۴۸۳۶۰۲۷۸	طراحی و مهندسی، تهیه و تأمین، ساخت، نصب، تست و راه اندازی مجموعه کوره های واحد بازیخت هیدروژنی ناحیه نورد سرد ۱ شامل سه دستگاه کوره و ۶ واحد بیس و بیس پاتل و بخش برق و اتوماسیون مربوطه به صورت EPC در شرکت فولاد مبارکه	۱۳۹۳/۰۲/۱۷
۲	مناقصه	۴۸۳۶۶۰۵۱	خرید مقدار ۳/۶۰۰/۰۰۰ کیلوگرم شمس روی	۱۳۹۳/۰۲/۲۰
۳	مناقصه	۴۸۳۷۲۵۸۸	خرید نوار چسب های بسته بندی محصولات ورق و کلاف	۱۳۹۳/۰۲/۲۷
۴	مناقصه	۴۸۳۷۲۳۲۰ ۴۸۳۷۲۳۳۳	تأمین نوار نقاله های مورد نیاز	۱۳۹۳/۰۲/۲۷
۵	مناقصه	۴۸۳۶۲۵۴۱	تأمین، تحویل و آموزش بهره برداری و نت چهار دستگاه آپارات تاویل نوار نقاله برند NILOS با عرض ۱۰۰۰ و ۱۲۰۰ میلیمتر به همراه قطعات یدکی	۱۳۹۳/۳/۱۰

جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir مراجعه فرمایید.

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان

(کد آگهی: ر-۲۰۲۰۹۳)

انرژیها

نوشته: عباس شادلو

رقعی، چاپ دوم، ۲۴۹ صفحه، ۱۲۰۰ تومان

نویسنده در این کتاب پیرامون انرژی، انواع آنها از جمله: انرژی اتمی، خورشیدی، ... و منشأ آنها بحث کرده و سعی دارد اطلاعات علمی در این زمینه به دانش آموزان دوره راهنمایی و دبیرستان ارائه نماید تا آموخته های خود را در مدارس تکمیل کنند. این کتاب به زبان ساده و در حدود درک و نیاز ذهن خلاق دانش آموزان در رده سنی نوجوانان طراحی شده است.

کتاب حاضر سعی دارد خلأ وجود کتابهای علمی مکمل را برای دانش آموزان پر نماید. این کتاب جهت اقناع ذهن کنجگاو و خلاق آنها نوشته شده است.

* فروشگاه مرکزی: تهران بزرگراه حقانی، روبروی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات، تلفن: ۲۹۹۹۳۶۸۶
* فروشگاه شماره (۱): تهران خیابان انقلاب اسلامی، روبروی دانشگاه تهران، تلفن: ۶۶۴۶۰۷۳۴
* نمایندگی های روزنامه اطلاعات در سراسر کشور، تلفن توزیع و فروش: ۲۹۹۹۳۲۴۲، ۲۹۹۹۳۲۰۶
* برای خرید پستی در سراسر کشور با تلفن ۲۹۹۹۳۲۰۶ تماس حاصل فرمایید.
* آدرس سایت فروشگاه اینترنتی: www.ketabettelaat.com

حراج حضوری انواع موتور سیکلت

موسسه ای اقتصادی در نظر دارد تعداد قابل توجهی موتور سیکلت قابل شماره گذاری و اوراقی خود را به شرح و تاریخ ذیل از طریق حراج حضوری به صورت نقدی به فروش برساند.

متقاضیان محترم بایستی ۲۰٪ قیمت پیشنهادی را در زمان خرید، بصورت نقدی پرداخت نمایند. ضمناً جهت رفاه حال مشتریان دستگاه کارت خوان نیز موجود می باشد

زمان و محل بازدید

روز دوشنبه و سه شنبه مورخ ۱۳۹۳/۰۲/۸، ۹ ساعت ۱۶

لوسان، خیابان کمر بندی - خیابان چنارین ۳

زمان و مکان برگزاری حراج

چهارشنبه مورخ ۱۳۹۳/۰۲/۱۰ ساعت ۱۰ صبح

لوسان، بلوار امام (ره)، بلوار فرهنگ،

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

تلفن تماس: ۲۶۵۴۱۹۸۷- داخلی ۱۱۴-۱۱۵-۱۰۴

مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ (پانصد هزار ریال) بابت دریافت اسناد مناقصه، در وجه حساب تمرکز وجوه درآمدهای اختصاصی دانشگاه شهرکرد، به شماره ی ۷۸۷۱۹۱۵۰۲۸ نزد بانک تجارت شعبه ی دانشگاه شهرکرد، با ارائه فیش پرداختی، اسناد مناقصه را با مراجعه به آدرس: شهرکرد، کیلومتر ۲ جاده ی سامان، دانشگاه شهرکرد، ساختمان مدیریتت - حوزه معاونت اداری و مالی - امور حقوقی و قراردادها دریافت نمایند و یا از طریق سایت اینترنتی دانشگاه شهرکرد به آدرس www.sku.ac.ir به صورت رایگان نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام و در ادامه طبق شرایط تعیین شده، مدارک و پیشنهادهای خود را تهیه و تحویل نمایند.

آخرین مهلت قبول پیشنهادها: پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۹۳/۲/۲۷

زمان و مکان گشایش پیشنهادها: روز یکشنبه مورخ ۹۳/۲/۲۸ ساعت ۱۰ صبح، در محل دفتر معاونت اداری و مالی دانشگاه.

- دانشگاه در رد یا قبول هر یک از پیشنهادها مختار است.

- هزینه انتشار آگهی بر عهده برنده مناقصه می باشد.

مدیریت امور اداری دانشگاه شهرکرد

آگهی فراخوان

مناقصه ی عمومی دانشگاه شهرکرد

مناقصه ی شماره ی ۹۳/۳

دانشگاه شهرکرد در نظر دارد فعالیت خدماتی ذیل را از طریق برگزاری مناقصه ی عمومی، طبق شرایط مندرج در اسناد مناقصه به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید:

- موضوع مناقصه: «تهیه قطعات و خدمات سرویس و نگهداری تأسیسات الکتریکی، مکانیکی ساختمانهای دانشگاه شهرکرد در سال ۹۴-۹۳»

- محل اعتبار موضوع قرارداد: از محل اعتبارات جاری دانشگاه

- زمان و مدت قرارداد: از تاریخ ۹۳/۳/۱ لغایت ۹۴/۲/۳۱

- مبلغ و نوع تضمین شرکت در مناقصه: مبلغ ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (چهارصد میلیون) ریال، بصورت یکی از اشکال: ضمانت نامه ی بانکی، یا چک تضمین شده بانکی در وجه دانشگاه شهرکرد.

- مدت اعتبار پیشنهادها: از تاریخ گشایش پاکتهای پیشنهاد به مدت سه ماه خواهد بود.

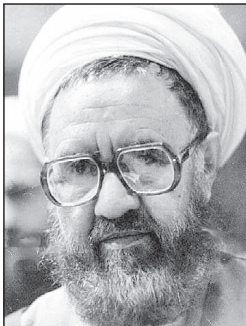
متقاضیان واجد شرایط لازم است حداکثر تا تاریخ ۹۳/۲/۱۶ با واریز

تحصیل حق همه کودکان است.

بازداشت ماهیانه مبلغی اندک، به جمع حامیان تحصیلی کودکان بی سرپرست پیوندیم.

دفتر مرکزی تهران: شهرک غرب (قدس) بلوار فرحزادی، نرسیده به چهارراه دریا، خیابان صفا، پلاک ۷۳
دفتر مرکزی تهران: ۹۰۹-۱۳۳۶۸۸۵۶-۸۸۵۶۸۸۹۹۹ (۰۲۱) شعبه مشهد: ۷۶-۱۰۵۵-۴۴۹۱۱ (۰۵۱)

درد زندگی خدا انسان

آیت‌الله شهید مرتضی مطهری
بخش سوم
بعضی چنین فرض کرده‌اند که انسان می‌خواهد آزاد مطلق زندگی کند. آزاد مطلق زندگی کردن، گذشته از اینکه امری است ناممکن ومحال، مساوی است با خروج از انسانیت. آزاد مطلق که انسان هیچ حکمی، آزویی، هدفی و ایده‌ای را بر خود نپذیرد، یعنی بی‌ایده بودن مطلق، این سقوط است و در دنیا وجود ندارد. آن کسانی هم که دم از آزادی مطلق و عصیان مطلق زده‌اند در حشت کتیکید بیکدیگر چرافران آن وقتی که می‌خواهد برای انسان مثال بزند، به نده و برده مثال می‌زند،برده‌ای که چند نفر شریک مالک بدخو و ناسازگار داشته‌باشند، برده‌ای که یک‌ارباب‌سازگار داشته‌باشد. این مثال برای این است که دیدگرای اشرار تعارف است؛ انسان در درون خودش نمی‌تواند حکومت هیچ ایده‌ای را نپذیرد. اگر فرض کنیم نپذیرد، از انسانیت ساقط است.

تعبیر فرا

انسان اگر حکومت یک آزروی اصلی [را بپذیرد] که همه‌آرزوهای دیگرش تحت‌الشعاع و در راه و مسیر آن آرزو باشد، فقط یک‌ایده را دنبال کند و همه ایده‌های دیگر در مسیر و مسیر و آیدر فرارگیرد، این آدم از نظر روان‌شناسی دارای شخصیتی سالم؛ یعنی وحدت شخصیت خودش را حفظ کرد و روحش تجزیه نشده‌است؛روحش تنگه‌و پارپاره نشده است. عرفای ما اسم این حالت را «مجموعه» یا «مجموعه» و اسم نقطه مقابل آن را تفرقه، تشَتُّ،کثرت گذاشته‌اند. آن حالت مجموعه، یعنی حالت وحدت روحی،یکپارچه بودن روح و روان انسان. تفرقه در اصطلاح عرفا یعنی حالت چند تنگه و چند قطعه و چند پاره بودن روح انسان. چطور می‌شود که روح انسان چند قطعه و چند پاره و چند تنگه بشود؟ وقتی که فکرها و اندیشه‌های مختلف، هدفهای مختلف، آرزوهای متضاد و ناسازگار و به تعبیر قرآن بدخو، متشاکس، باخلاق[آن را فراگیرد]؛ یعنی قسمتی از قلمرو روحش را فافان آرزو، فافان ملی، فافان شهوت با قدرت تمام به‌خودش اختصاص داده‌است؛ ولی همین آدم که در اینجا یک میل شدید قسمتی از روحش را به خودش اختصاص داده، یک میل شدید دیگر نسبت به چیز دیگری با کمال استیاد و بدخلقی و به اخشی قسمت دیگر روحش را به خودش اختصاص داده‌است؛ یک جای دیگر روحش را قهقهدها، کینه‌ها، خشمها، تضغیا به خودش اختصاص داده‌است؛ یک‌قسمت دیگر روحش را چیز دیگر، و هر کدام از اینها شعبه‌ای می‌شود. اگر انسان در خودش مطالعه کند این حالت کشمکش را کاملاً می‌تواند ببیند. احیاناً قسمتی از روحش را ایمان، به‌خود اختصاص داده‌است؛ ایمانهای ضعیف قسمتی از روح انسان را اشغال می‌کند ولی قسمت‌های دیگر در قلمرو دشمن است. این ایمان، ایمان حبشی نیست. در عمل:

یک دست به مصحفیم و یک دست به جام گند گزده حلالیم و کهنی نزد حرام ماییم در این گنبد فیروزه زخمی نه کافر مطلق، نه مسلمان تمام»
نیمی از روحش کافر است، نیم دیگر مسلمان. ساعتی به مسجد می‌آید؛ در آن ساعتی که مسافت است، نیمی از روحش در اینجااست و نیم دیگر عجائنا خاموش و ساکت است. دو ساعت دیگر که از اینجا خارج می‌شود این نیمه روح مخفی می‌شود آن نیمه دیگر باز حکومت می‌کند. بین اینها هماهنگی و تناسب و هم‌هدفی و هم‌راهی وجود ندارد. اگر انسان روحش قطعه قطعه و پاره پاره باشد و هر قسمتی از روحش به جای برود، گذشته از اینکه این خودش مایه بدبختی و بیچارگی است، چنین انسانی هیچ وقت نمی‌تواند یک کار اساسی انجام بدهد. جامعه‌ای هم که از چنین افرادی به وجود بیاید، بیمار است؛ اما اگر انسان واقعا به خدا ایمان بیاورد و بر توحید نظری او توحید حسابی باشد[وحدت در روحش پیدا می‌شود.] آنجا که عرض کردم ایمان قسمتی از وجود انسان را اشغال می‌کند یک‌قسمت دیگر و احیاناً کفر یا فسق قلمرو بیشتری را اشغال می‌کند، مثلاً کفر هم روح انسان در قلمرو ایمان قرار می‌گیرد نه دم دیگر در قلمرو فقر و فسق، اینها اغلب اینم‌هایی است که مبنای حسابی ندارد، ایمانهای تقلیدی است؛ ولی اگر انسان ایمان تحقیقی پیدا کند، ایمان محکی به منطق و استدلال و اصول، تلاش برای اعتقاد به خدای گانه پیدایش می‌کند و به قول عرفا مجموعه، جمیع حالت جمعی در روان خود انسان است. شرک از فکر انسان که بیرون برود شرک از روح انسان هم بیرون می‌رود.

مقایسه دو آیه قرآن
تعبیر قرآن برای توحید نظری در باب توحید ذاتی و توحید افعالی کالبته لازمه توحید ذاتی توحید افعالی است و اینها ملازم یکدیگر هستند، این است. **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**، **وَلِلَّهِ الْفِطْرُ الْكُتُبُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو شکستگی و در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

این است که هر عرض کردم که این آیه قرآن از نظر من تو توحید عملی را با یک تعبیر خاص برای به شکل اعجاز آمیزی بیان کرده‌است: **ضرب الله مثلا رجلًا جاءه شرکاء منکونون ورجلا سلاطینا لَحْلَح** **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**؛ «اگر عالم بشی از یک حکم اهل الاطلاق می‌دانشت، این نظام در عالم حکومت نمی‌کرد، اصلاً عالم نیست و نابود و تپا شده بود؛اینکه این نظام بر عالم حاکم است، دلیل بر این است که یک واحد حکم‌فرما بر عالم حکومت می‌کند. این در توحید نظری است. در توحید عملی می‌گویی: ضرب آله، مثلاً چراغچه یک شمع ششاکوید و **چراغسلاطین** **لَحْلَح**، این دو آیه را یک‌یک دیگر مقایسه کنید. گنگنه می‌گوید: ای بشر، اگر در مقام عمل چند خدا بر روح تو حکومت کند، چند معبود داشته باشی، تیرهای تو می‌شود، همین طور که اگر عالم چند خدا داشت، یک‌ایده شده بود؛ این تیرها را هر قدر خودت فکر کنی در روح تو مشربک بشوی و روح قطع قطعه و پاره پاره شده‌است و اگر روح قطع قطعه و پاره پاره بشود دیگر تو انسان سالمی نیستی، یک موجود ملوک بیمار تپا شده هستی.

اشاره: کمتر کسی است که با فارسی، دستور و فرهنگ این زبان و ادبیات غنی‌اش آشنا باشد و آقای دکتر حسن انوری را نشناسد و اگر کمتر از پنجاه سال دارم، به نوعی شاگرد او نباشد. نگاهی به حجم کارهای استوار ادبی او را که در همین صفحه آمده، نشان می‌دهد چگونه دو یا سه نسل از نوایوگان این مزر و بوم از خوان ادبی بهره برده‌اند که استاد انوری برایشان گسترده است. به همین روی چندین پیش گرامیداشت خدمات علمی و فرهنگی ایشان با حضور تئی چند از عالمان، استادان و دست‌اندران علم و دانش در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی برگزار شده و برخی سخن رانده‌اند و برخی نوشتارشان در کتابچه انجمن به چاپ رسیده که در زیر گردیده‌ای از آنها را مرور می‌کنیم؛ از آن جمله است سخنان کوتاه آقای **دکتر مهدی محقق** (رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی که گفتند:

«فرهنگ» را با کوشش فراوان در هشت جلد تألیف کرده‌اند که کاری ارزشمند است. اهالی آذربایجان تألیف زیادی به زبان فارسی دارند و بسیاری از عالمان این خطه خدمات بزرگی به فرهنگ و زبان فارسی نموده‌اند. دکتر انوری نمونه بارزی از این افراد است، با این همه جمعده علم مدرس تبریزی، فن فرهنگ‌نویسی در میان مسلمانان رواج داشته است و حتی مهمترین فرهنگ زبان عربی توسط یک ایرانی یعنی مجدالدین فیروز آبادی نوشته شده‌است.

فضل و فضیلت دوشادوش یکدیگر

رسول شایسته بی‌مجداله و مداهنه و بدون مقدمه عرض می‌کنم که آقای دکتر حسن انوری، استاد دانشگاه و مؤلف آثار مهم و باارزش و از جمله فرهنگ بزرگ سخن، از نوادر و مفاخر روزگار ماست. در این سخن نه اغراق و مبالغه‌ای است و نه نویسنده این سطور بدین وسیله می‌خواهد حق دوستی و همکاری چهل سالهٔ خود را به ایشان ادایکند. آقای انوری افزون بر جامعیت علمی که دارند، و در ذیل این مقاله مختصری به آن اشاره خواهد شد، واقعاً انسانی به تمام معنی آراسته به مکارم و فضایل اخلاقی است؛ فضایی که کرامت و شرافت انسانیت قائم به تحقق آنها در وجود هر انسانی است.

جمعی بودند اکنون که تیر هشتند، استادان مریزی که در علم و دانش از فحول روزگار خوشش به شمار می‌آمدند، اما مع الاسف پایشان از صراط مستقیم لغزید و شرف علمی و انسانی خود را در پای بت قدرت و ثروت قربانی کردند و زرّی و برق زندگی آنان را به بیراهه کشاند. نیازی به ذکر نمونه نیست چون مسافانه شمار آنان اندک نیست! اما اندک‌شمارند استادان والا مقامی که در برابر جلوه‌های فریبنده زندگی وسوسه نشده و «دانش و آزادیگی و دین و مروت» را فدای درم و دینار نکرده باشند و دکتر انوری از افراد شاخص چنین استثنائی است.

در این مدت دیرینه‌ای که من با ایشان دوستی و همکاری و حشر و نشر داشته‌ام، بارها شاهد بوده‌ام که موقعیت‌ها و فرصتهای مناسبی پیش آمده‌است که ایشان نیز مانند بسیاری دیگر بر اریکهٔ مناصب و مقامات عالیتری تکیه بزنند، اما این استاد عزیز برای اینکه کرامت انسانی خود را حفظ کند و یکپارگی بینکدامی را فدای ثروت و شهرت نکند و دامن خود را بر نیالاند، از این همه فریب‌دگی هاروی بر تافته‌اند و تنها به استادی دانشگاه اکتفا کرده‌اند. ایشان با ساعی و تلاش مستقیم، خود را از آموزش‌کاری به بالاترین درجه رسانده‌اند. پیداست که بی‌مومدن این راه دور و دراز و پر نشیب و فراز چه رنجها و مهربا نراند.

آقای دکتر انوری آثار و تألیفات و مقالات فراوانی دارند که در این مقاله مختصر نمی‌توان درباره همه آنها بحث کرد. اینک درباره برخی از کارهای علمی و تحقیقی ایشان مطالبی به اختصار عرض می‌کنم و سخن را با یانه می‌برم:

کارهای علمی و تحقیقی
۱- آقای دکتر انوری در سالهایی که در وزارت آموزش و پرورش مسئول تألیف و تدوین کتابهای قرأت فارسی و دستور زبان بودند، ابتکاراتی در تألیف کتابهای ابتدایی به کار بردند که در کتابهای تألیف شده پیش از آن می‌برم:

***دکتر شفیع‌ی کدکنی: وقتی به غریال کردن**
چهره‌های فرهنگ ایران زمین در زمینه‌های مختلف می‌پردازم، دکتر انوری را یکی از برجسته‌ترین مردان این عصر می‌بینم. او توانست یکی از عظیم‌ترین برنام‌های فرهنگ نویسی را با توفیقی آسمانی به سامان برساند

سابقهٔ نداشتن و بعدها دیگران در آثار خود از سبک کار ایشان استفاده و بلکه تقلید کردند. از جمله این نوآوری‌ها این است که برخی از قواعد دستوری و نگارشی و حتی بلاغی که پیش از آن در این گونه کتابها به چشم نمی‌خورد، با زبانی ساده و گویا در آن در پایان برخی از فقرعات درسی نقل شده‌است که به حق ابتکاری کم‌نظیر بود.

از امتیازات دیگر این سلسله از کتابها این است که معنی واژه‌ها و تیرهای جدید به دروس به زبان ساده و نوین و با رعایت دقیق مسائل و نکات آموزشی در کتابها به دروس آورده شده‌است که در زمان تألیف این سلسله کتابها یعنی حدود ۵۰ سال پیش مورد تأیید و تحسین صاحب نظران تعلیم و تربیت بوده‌است. البته این یکی دو مورد، نمونه‌ای از دهها مورد ابتکاری است که در تألیف این سلسله کتابها به کار رفته‌است.

در تألیف کتابهای دبیرستانی، به ویژه دو کتاب «آیین نگارش» حین نوآوریها و ابتکات به چشم می‌خورد. به نظر این جانب اهمیت این کتابها به هیچ وجه از کتابهای درسی که استادان و از جمله خود ایشان برای تعلیم زبان

استاد حسن انوری، در سال ۱۳۱۲ در کتاب (آذربایجان غربی) زاده شد. کارشناسی ادبیات فارسی را در سال ۱۳۴۰ از دانشگاه تبریز و دکتر می‌یر رشته را در سال ۱۳۵۰ از دانشگاه تهران گرفت. عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی و «چهره ماندگار» در رشته ادبیات است. از آثار اوست:

الف) تحقیقات
۱. آتشکده آذر گنشسب، تحقیق در جایگاه جغرافیایی آتشکده میزور (۱۳۴۱).
۲. اصطلاحات دیوانی دوره غزنوی و سلجوقی (۱۳۵۵).
۳. یکده پیش نیست (بررسی محتوایی و ساختاری شعر حافظ، ۱۳۷۸).
۴. تنظیم مجلداتی از لغت‌نامه دهخدا (تحقیق: الف، ر، ک، غ).
۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰. دستور زبان فارسی، برای سال سوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۲۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۳۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۴۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۵۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۶۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۷۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۹۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۰۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۱۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۴. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۵. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۶. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۷. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۸. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۲۹. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۳۰. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۳۱. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۳۲. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۳۳. دستور زبان فارسی، برای سال دوم دبستان، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۱۳۴. دستور زبان

بوستانم آرزوست!

نزدیک به دوسال است که هویت سعدیه با آزادسازی محوطه آرامگاه بدون توجه به اصول معماری و به‌اسم پروژه بهسازی اداره کل میراث فرهنگی از بین رفته است.

اکنون نیز هیچ بررسی کارشناسانه‌ای برای بازبینی و مرمت اصولی آرامگاه انجام نگرفته است، درحالی که در کنار سعدیه، پروژه نیمه تمام مرکز سعدی‌شناسی به چشم می‌خورد که تکمیل نشده و احداث آن ۸سال طول کشیده است.

در صفحات ۴و ۵ بخوانید

فکری مزاحم و رفتاری تکراری

صفحه ۳

نپال؛ جنگ، ادویه، تاریخ

صفحه ۴

روستای میمند روی نت فالش

صفحه ۵

ضربان قلب- آهنگ سلامت

صفحه ۲

یادداشت

جان مر جان ها در خطر

زمانی در گذشته صدف های مروارید ساز در آب های اطراف کیش به قدری زیاد بودند که با چشم دیده می شدند ولی امروز به ندرت می توان اثری از آنها یافت. این روزها در ختن حرا هم به سرعت از بین می روند، مرجان هایی رنگ و ماهیگیران دچار بیماری های پوستی می شوند؛ این را محلی ها می گویند. وجود ۷۰ سکوی نفتی از ۱۶۰ سکوی نفتی فعال دنیا در خلیج فارس، عبور سالانه ۴۰ هزار شناور و عمق کم خلیج فارس موجب شده است تا اثر آلودگی های نفتی و فاضلاب های صنعتی در این منطقه تشدید شود و خلیج فارس به عنوان یکی از آلوده ترین خلیج های دنیا محسوب شود. در بسیاری از مناطق ساحلی فاضلاب شهری بدون هیچ گونه تصفیه ای به دریا سرازیر می شود و بسیاری از گردشگران بارها سازی انواع زباله و پسماند، چهره سواحل بی نظیر خلیج فارس را مخدوش می کنند. فعالان محیط زیست از ورود کیسه های پلاستیکی به آب گلایه دارند زیرا زندگی لاک پشت های نوک عقابی و پشت چرمی در خطر انقراض را به خطر می اندازند. لاک پشت های دریایی از ژله ماهیان تغذیه می کنند و این موجودات شباهت بسیاری به کیسه های پلاستیکی دارند!

به گفته کارشناسان، افزایش غلظت آب دریا با ساخت اسکله های نفتی و باراندازها، خاکبرداری و سایر آلودگی ها موجب شده است مرجان ها دیگر نتوانند غذای خود را از آب تأمین کنند و به همین علت بسیاری از مرجان های خلیج فارس از بین رفته اند. مرجان ها علاوه بر این که محل زندگی بسیاری از موجودات دریایی هستند، نقش تصفیه آب را هم بر عهده دارند. از بین رفتن سواحل مرجانی خلیج فارس، که ۸ درصد مرجان های دنیا را تشکیل می دهند، موجب کاهش روند خودپالایی آب می شود و دوره ماندگاری آلودگی در آب طولانی تر می شود.

عبور و مرور کشتی های نفتکش و آتش سوزی گاه به گاه نفتکش های عبوری زندگی دو سوم آنها را با خطر نابودی مواجه کرده است. کارشناسان می گویند که آلودگی های نفتی خلیج فارس سیستم تولید مثل آبسنگ های مرجانی را مختل می کند و در این شرایط لاروهای آنها شانس بسیار کمی برای زندگی دارند. یک کارشناس بیولوژی دریایی می گوید: مرجان ها موجودات دریایی بسیار حساس و شکننده ای هستند و تحمل زندگی در محیط هایی با دما و کدورت بالا را ندارند اما مرجان ها (آبسنگ ها) ی خلیج فارس منحصر به فرد هستند و با وجود آلودگی و دمای بسیار بالا در خلیج فارس، با مقاومت به حیات خود ادامه می دهند. اگر آلودگی به همین روال پیش رود، بدون شک در آینده نه چندان دور این موجودات با ارزش دریایی نابود خواهند شد و به دنبال آن بسیاری از گونه های دریایی از بین خواهند رفت. کاهش شدید ذخایر دریایی همین حالا هم باعث نگرانی و زیان صیادان و به مخاطره افتادن اشتغال ساکنان و اقتصاد این نواحی شده است.

اگر قرار است شرایط زیستی گونه های گیاهی و جانوری خلیج پهناور فارس به بهترین شکل فراهم شود، نیاز به تصفیه فاضلاب، وجود مقررات پیشگیرانه برای کارخانه ها و صنایع تولیدی در زمینه آلودگی محیط زیست دریایی، کنترل شناورها برای نریختن مواد زاید به دریا، کنترل ساخت و ساز در محدوده ساحل و تپه های مرجانی و آموزش یکی از ساده ترین قوانین زندگی شهری، یعنی نریختن زباله، به گردشگران مهم می نماید.

نام تاریخی آب هایی که یونانی ها «سینوس پرسیکوس»، رومی ها «ماره پرسیکوم» و عرب ها قرن ها «بحر فارس» می نامیدند، «خلیج فارس» است؛ دریای کم عمقی که در جنوب سرزمین های ایران قرار دارد و از طریق تنگه هرمز به اقیانوس هند می پیوندند. خلیج فارس که با مساحت ۲۳۳ هزار کیلومتر مربع، پس از خلیج مکزیک و خلیج هودسن سومین خلیج بزرگ جهان به شمار می آید، در کشورهای ایران، عمان، عراق، عربستان سعودی، کویت، امارات متحده عربی، قطر و بحرین ساحل دارد. به گواهی تاریخ، یکی از مهم ترین نشانه های تمدن بشری در نزدیکی این آب ها شکل گرفت و از این رو خلیج فارس پیوسته بخش مهمی از جهان بوده است. این خلیج توسط تنگه هرمز به دریای عمان و از طریق آن به دریاهای آزاد مرتبط است.

جزایر خلیج فارس

منطقه خلیج فارس در حدود ۱۳۰ جزیره بزرگ و کوچک دارد و جزایر شمالی آن که همگی در مالکیت و حاکمیت ایران هستند کم و بیش مسکونی و آباد هستند در حالی که جزایر جنوب و شمال غرب آن که به کشورهای همسایه تعلق دارند، غالباً مرجانی و سنگی و غیر مسکونی هستند. بزرگترین جزیره خلیج فارس «قشم» است که ۱۱۵ کیلومتر طول و بین ۳۵-۱۰ کیلومتر عرض دارد. دیگر جزایر مهم آن عبارتند از: هرمز، لارک، هنگام، تنب بزرگ، تنب کوچک، سیرری، ابوموسی، فرور بزرگ، فرور کوچک، سیرری، کیش، هندورابی، لاوان، ام الکرم، نخیلو، خارک، خارگو، ام مسیله، دوبه، حاج صلیوخ، دارا، مینو و جزیره فارسی.

ادامه در صفحه ۷

محیط زیست سومین خلیج بزرگ جهان

مقاله ویژه

برای پیری مهیا شوید

اگر بنا بود بقیه عمرتان را در کشور دیگری سپری کنید، سعی می کردید تا حد امکان در مورد آن کشور اطلاعاتی به دست آورید. پیری بیشتر به کشوری دیگر شباهت دارد ...

می توان دوران پیری را به ایامی لذت بخش و سازنده تبدیل کرد. برای رویارویی با پیری، ۳ راه وجود دارد:

❖ تسلیم شدن

❖ رنجیدن و اعتراض و بدخلقی کردن

❖ و آخرین و بهترین راه، فرض کردن پیری به عنوان مشکلی که باید حل شود و برداشتن گام هایی در جهت هر چه لذت بخش تر کردن آن.

توجه به پیری

مناسب ترین زمان برای فکر کردن به پیری دوران جوانی است. زیرا در این ایام می توانید امکاناتی را فراهم کنید تا در زمان پیری از آن ها لذت ببرید.

اگر بنا بود بقیه عمرتان را در کشور دیگری سپری کنید، سعی می کردید تا حد امکان در مورد آن کشور اطلاعاتی به دست آورید

ادامه در صفحه ۶

سیاست های کلی سلامت و دیدگاه های دانشگاهیان

به منظور حفظ و ارتقای سلامت و بهبود کیفیت زندگی آحاد مردم، لازم است در تدوین سیاست ها و راهبردهای کلان کشور و همچنین در طراحی و اجرای برنامه ها در حوزه های مختلف مقوله سلامت در اولویت قرار گیرد. در عین حال متناسب با پیشرفت هایی که در تکنولوژی رخ می دهد و تغییراتی که در شرایط محیطی و اجتماعی اتفاق می افتد لازم است برنامه های بهداشتی و درمانی نیز اصلاح شده و ارتقاء یابند. به همین منظور باید متولیان امر سلامت در حوزه های مختلف از طریق پژوهش های مرتبط اولا تغییرات را رصد و ثانيا راهکارهای حفاظتی و ارتقایی را بررسی کرده و بهترین آنها را پیشنهاد دهند. بازنگری برنامه های جاری سلامت در کشور و به روز نمودن آنها، تقویت نظام های پایش و نظارتی در برنامه ها و ارزشیابی های استاندارد از جمله راهکارهای موثر برای حفظ سلامت و پیشگیری از بیماری ها و معضلات تهدید کننده سلامت در جامعه هستند. توجه به مسائل مطرح شده نه تنها موجب ارتقای وضعیت سلامت در کشور عزیزمان را فراهم می کند، بلکه جایگاه ما را در میان کشورهای منطقه بهبود بخشیده و دستیابی به اهداف ایران ۱۴۰۴ را نیز تسهیل می نماید.

بیماران و اجرای صحیح سیاست های کلی. دکتر حسین صافی زاده - رئیس مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت دانشگاه علوم پزشکی کرمان: مقام معظم رهبری در این بند از سیاست های کلی، تدوین قوانین و سیاست های اجرایی کشور را با محوریت موضوع سلامت مطرح نموده اند. امروزه بر کسی پوشیده نیست که نیروی انسانی خلاق و توانمند، نیروی محرکه پیشرفت و رسیدن به تعالی در هر جامعه ای است. در عین حال پر واضح است که صرف وجود نیروی انسانی برای توسعه و پیشرفت کافی نبوده و باید این افراد از توان جسمی و آمادگی ذهنی لازم برخوردار باشند از اینرو شعار "انسان سالم، محور توسعه" مطرح شده است. اما تحقق این شعار در عصر حاضر با توجه به شرایط محیطی و اقلیمی موجود و تهدیدات گوناگونی که از جوانب مختلف سلامت انسان را تهدید می کند، امر ساده ای نیست و لازم است در درجه اول تدوین قوانین کشوری و سیاست گذاری های کلان جامعه در حوزه های مختلف با محوریت سلامت باشند و در مرحله بعد پیاده سازی قوانین و اجرای سیاست ها، با حفظ پایبندی به اصول سلامت محور انجام شوند.

اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان دیدگاه های خود را در زمینه سیاست های کلی سلامت که از سوی مقام معظم رهبری به روسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده است، ارائه کرده اند که در چند شماره از نظر خوانندگان ارجمند خواهد گذشت. **بند ۲ سیاست های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه سلامت** تحقق رویکرد سلامت همه جانبه و انسان سالم در همه قوانین، سیاست های اجرایی و مقررات با رعایت: ۱-۲- اولویت پیشگیری بر درمان. ۲-۲- روزآمد نمودن برنامه های بهداشتی و درمانی. ۲-۳- کاهش مخاطرات و آلودگی های تهدید کننده سلامت مبتنی بر شواهد معتبر علمی. ۲-۴- تهیه پیوست سلامت برای طرح های کلان توسعه ای. ۲-۵- ارتقاء شاخص های سلامت برای دستیابی به جایگاه اول در منطقه آسیای جنوب غربی. ۲-۶- اصلاح و تکمیل نظام های پایش، نظارت و ارزیابی برای صیانت قانونمند از حقوق مردم و

گفتگوی پزشکی ۱۸

ضربان قلب - آهنگ سلامت

تألیف: دکتر منوچهر فارونی
متخصص قلب و عروق

تهیه و تنظیم: رشید بهنام

امکان انفارکتوس مجدد

بیمار در ماه های بعد از مرخص شدن از بیمارستان از دوستان و آشنایان و همسایگان خود که دچار انفارکتوس قلبی شده اند. مطالب زیادی می شنود، او ممکن است به غلط فکر کند که بروز انفارکتوس های بعدی اجتناب ناپذیر است. متأسفانه فردی که هیچ گونه ناراحتی مجدد قلبی هم پیدا نمی کند، با چنین تصویری وضعیت بدی خواهد داشت، بسیاری افراد، پس از انفارکتوس، به فعالیت های سابق خود برگشته اند و ناراحتی بعدی هم نداشته اند. بدین ترتیب، ناراحتی قلبی آنها در ظرف یکی دو سال فراموش شده است.

سلول هایی که در اثر انفارکتوس برای همیشه از بین رفته اند، هیچ گونه اشکال و دردی در آینده تولید نمی کنند. قلب درد مجدد، ممکن است در اثر انسداد سرخرگ های تغذیه کننده قلب (که قطعاً جدیدارخ داده اند) باشد. بنابراین امکان انفارکتوس مجدد وجود دارد، ولی صد در صد نیست، و بسیاری از بیماران، مجدداً دچار انفارکتوس نمی شوند.

نقش داروهای رقیق کننده خون

داروهای ضد انعقاد، مانع لخته شدن خون می شوند و به همین دلیل، این نوع داروها را رقیق کننده خون می نامند. مصرف این قبیل داروها بعد از حمله قلبی عمومیت دارد و دلیل آن هم منطقی است. زیرا رقیق کردن خون و جلوگیری از تشکیل لخته مجدد در سرخرگ های تغذیه کننده قلب (عروق کرونر) خطر بروز انفارکتوس قلبی مجدد را کاهش می دهد، ولی آزمایش های انجام شده نشان داده است که فایده این قبیل داروها چندان زیاد نیست، که علت آن شاید ناشی از این امر باشد که تأثیر این قبیل داروها در رقیق کردن خون سیاهرگ ها، خیلی بیشتر از رقیق کردن خون سرخرگ ها است.

مقدار مصرف داروهای رقیق کننده خون، مانند وارفارین باید مرتباً به وسیله آزمایش خون، تعیین شود، تا از بروز عوارض احتمالی مانند خونریزی که در اثر مصرف بالای این دارو ایجاد می شود، جلوگیری به عمل آید. در حال حاضر، اکثر پزشکان بر این عقیده اند که منافع داروهای رقیق کننده خون به ضررهای آن نمی چربد، بنابراین مصرف این داروها به عنوان یک روش معالجه عمومی محسوب نمی شود، گرچه بعضی از بیماران به مدت طولانی، تحت درمان با وارفارین قرار می گیرند.

مطالب اجتماعی و نظرات خود را

برای ما ارسال کنید

روی پاکت نامه بنویسید: مربوط به ضمیمه اجتماعی

ایمیل ضمیمه اجتماعی روز نامه اطلاعات (ویژه خوانندگان)

zamimeh@gmail.com

شماره تماس: ۲۹۹۹۴۵۸۱

تندرستی با تغذیه درست

نگارش و ترجمه از امین عضدانلو (مهندس شیمی) - بخش دوم

نوع گاز	درصد حجمی نفس کشیده	درصد حجمی بازده
اکسیژن O ₂	۲۰/۹۵ درصد	۱۶ درصد
گاز کربنیک CO ₂	۰/۰۳ درصد	۴/۲ درصد
نیتروژن N ₂	۷۸/۸ درصد	۷۹/۰ درصد
گازهای بی اثر	۰/۹۴ درصد	۰/۹ درصد

با توجه به پیوستگی حیات حیوانات و گیاهان که اکسیژن موجود در هوا با نفس کشیدن مصرف و گاز کربنیک و بخار آب در هوا منتشر می شود و گیاهان این گاز کربنیک را در روشنائی خورشید برای رشد و نمو خود جذب کرده و اکسیژن تولید می کنند (فتوسنتز). قاعداً باید هیچگونه نگرانی برای آلوده بودن هوای آلوده نباشد. با ششم، ولی آلودگی هوا با پیشرفت صنایع پیوسته بیشتر شده است. وسائط نقلیه علاوه بر گاز کربنیک و بخار آب گازهای سمی در فضا منتشر می کنند. وجود گوگرد زیادی در نفت گاز و نداشتن کاتالیزور در خروجی بعضی وسائط نقلیه موجب می شود مقداری منواکسید کربن و گازهای گوگردی ایجاد شود که تنفس آنها خطرناک است.

وجود منواکسید کربن که حاصل سوخت ناقص است در هوا ابتدا موجب سردرد و ادامه آن به خفگی می انجامد. افزایش گازهای گوگردی موجب سوزش چشم و گلو می شود و باید از محیط آلوده دوری کرد. ضمناً در سال های اخیر ممالک پیشرفته صنایع مزاحم خود را تعطیل و به کشورهای دیگر سوق داده اند و کشورهای اخیر خوشحالند که در این صنایع پیشرفت کرده اند.

ادامه دارد

چون معلق ماندن ذرات چربی وابسته به کوچکی قطر ذرات آن و همچنین متناسب با تحرک خون است از این جهت باید حتی المقدور از مصرف روغن های حیوانی که استتارین دارد احتراز کرد و برای افزایش تحرک خون از پیاده روی و ورزش استفاده کرد.

غیر از پراکندگی ذرات مواد غذایی مورد مصرف در آب که به صورت محلول یا شیری قابل جذب است. موضوعی که کمتر مورد توجه قرار گرفته زبان حرارت برای اغلب مواد غذایی یا نگهداری آنها برای مدت طولانی است. برای نگهداری مواد غذایی مدت ها است که از طریق خشک کردن، چون تمام خشکبارها و نگهداری آنها در آب نمک - سرکه - محلول قند - چربی ها و در ظرف های سربسته پس از حرارت دادن (قوطی های کنسرو) معمول شده که هر یک از طرق مذکور معایبی را از لحاظ از دست دادن آنزیم ها، مقداری از ویتامین ها و اثرات زیان بار نمک و قند و چربی ها در بردارد. بنابراین حتی المقدور باید سعی کرد که مواد لازم از غذاهای تازه تأمین شود که این مشکل با گیاهخواری و بهتر از آن با خام گیاه خواری حل می شود. افزایش وجود نمک خوراکی در مواد غذایی موجب جذب آب بیشتر در بدن شده و تبادل مواد و تعادل آنرا دشوار می کند.

مواد مورد احتیاج برای زندگی

هوا

برای زنده ماندن هوا بیش از آب و غذا اهمیت دارد. بدون وجود هوا که حدود یک پنجم آن اکسیژن و نزدیک به چهار پنجم آن نیتروژن است ادامه زندگی پس از چند دقیقه پایان می یابد. هوای مورد تنفس بطور متوسط در شرایط عادی برای شخص بالغ ۸ لیتر در دقیقه و تقریباً ۱۶ لیتر در دقیقه برای مردان و ۲۰ لیتر برای زنان است. ترکیب هوای تنفس بدون رطوبت تقریباً به قرار زیر است:

کمی اضطراب= ۲۹

پرهیز از افراط و تفریط

گاهی آرام، گاهی شتابان. گاهی از این سو، گاهی از آن سو. گاهی به جلو، گاهی به عقب. گاهی افراط، گاهی تفریط. آری این روزگار ما است. ابراستی چرا اینگونه هستیم؟ مشکل از کجا است؟ اصلاً موضوع چیست؟ مساله کدام است؟ این همه آشفتگی برای چیست؟ مدتی است موضوعی نه چندان جدید و بلکه بطور متقاطع تکراری، اذهان را به خود مشغول کرده است. نکرده است؟ امتوجه شده اید؟ موضوع کاهش و افزایش جمعیت است. بگذارید کمی به عقب برگردیم و سال‌های گذشته را مرور کنیم...

در سال‌های پیش از انقلاب اسلامی کاهش جمعیت در دستور کار قرار گرفته بود و این موضوع تبدیل به مساله اصلی و حساس شده بود. پس از انقلاب اسلامی این موضوع مورد بررسی و دقت نظر قرار گرفت و با هشدار، افزایش جمعیت در دستور قرار گرفت و طرح‌های تشویقی نیز برای مدت کوتاهی لحاظ گردید. همزمان با جنگ تحمیلی برخی مشکلات آغاز شد! از کمبود شیر خشک و پوشاک گرفته و با کمبود کلاس و معلم و کتب درسی و سایر موارد ادامه پیدا کرد تا اینکه بار شد و بلوغ به قولی دهه شصتی‌ها مشکلات گسترده‌تر شده و معضلاتی به نام کنکور، کمبود رشته و ظرفیت دانشگاه، اشتغال، مسکن، ازدواج و چه و چه و چه به دغدغه‌های اصلی تبدیل شد. تا جایی که خدمت سربازی را نیز تحت الشعاع قرار داد. لذا سریعاً موضوع کاهش جمعیت در دستور قرار گرفت و با ارائه انواع طرح‌های تشویقی، فوری، رایگان و غیره آگاه‌سازی در سطح گسترده در شهر و روستا صورت پذیرفت و در همین هنگام بود که غول گرانی و تورم به میدان آمده و آگاه‌سازی لزوم کاهش جمعیت بطور جدی برای عموم توجیه شد. مدتی گذشت و حال فرا رسید. مجدداً متوجه شده ایم که جمعیت رو به کاهش و پیری است. به همین دلیل از دیاد جمعیت در دستور کار قرار گرفته است. دیگر جلوگیری و کاهش جمعیت مطرح نیست. چرا همیشه در افراط و تفریط هستیم؟؟ چرا حرکتی جدی و فرهنگ‌سازی صحیح نمی‌کنیم؟؟ چرا به فکر امروز و فردا و آیندگان نیستیم؟؟ چرا مقطعی عمل می‌کنیم؟ موضوع تشکیل خانواده شامل ازدواج، فرزندآوری، گسترش خانواده، یک‌نیز و علاقه‌ذاتی است. همه تلاش‌های انسان در زندگی برای فراهم آمدن شرایط مطلوب و تحقق آن است. اگر شرایط مادی و اجتماعی برای جوانان فراهم باشد، دیگر چه کسی تمایل به فرزند نخواهد داشت؟ ولی اگر شرایط مادی و معنوی فراهم نباشد طبیعی است که انسان‌ها این عشق را در خود نابود می‌کنند.

از دولت تدبیر و امید و نمایندگان خبره حاضر در مجلس که خود شاهد سنوات گذشته بوده و این مسائل را لمس نموده‌اند، توقع می‌رود تا بصورت ریشه‌ای و با احترام به افکار مخاطبان، این موضوع را بررسی، تحلیل و چاره‌ای بر مبنای فرهنگ‌سازی بیابند. بیایید دست به دست هم دهیم و فرهنگی شایسته بسازیم.

مهدی قشقائی

اضطراب‌زدایی در جامعه-۲۸

فکری مزاحم و رفتاری تکراری

افکار تکرار شونده دارند. این افکار، فرد وسواسی و خانواده او را گاهی به عذایی غیر قابل تحمل دچار می‌کند.

ثریا بعد از ازدواج به وسواس دچار شده است اما در مصاحبه‌های اولیه مشخص شده است که از دوران نوجوانی نشانه‌هایی از وسواس در او بوده است اما خانواده و خود او آگاهی نسبت به این اختلال نداشته‌اند و این باعث شده است که اختلال در او شدت بیشتری پیدا کند.

مواردی چون نظم بیش از حد، حمام‌های طولانی، حساسیت نسبت به مسائل شخصی، تعویض مکرر لباس در یک روز، مصرف بیش از اندازه دستمال توالت، دستمال کاغذی و صابون، چک کردن چندباره کیف مدرسه، طول کشیدن بیش از اندازه مشق نوشتن،

می‌دانم که افکارم کاملاً غیر منطقی است اما قادر به مقاومت در مقابل آنها نیستم و وقتی فکر تمیز نبودن در ذهنم می‌آید مثل سوزن گرامافونی که گیر کرده است، دائماً فکر تکراری هنوز تمیز نشده است مغزم را به تسخیر خود می‌گیرد

از آنجا که بیماری وسواس موجب بروز مشکل در زندگی خانوادگی و سازگاری اجتماعی می‌شود، خانواده درمانی نیز اغلب می‌تواند مفید واقع شود

سوراخ شدن ورق دفتر مشق بخاطر زیاد پاک کردن و غیره می‌تواند علائمی از شروع وسواس باشد. معمولاً شروع این بیماری در نوجوانی است و میانگین سن بروز آن ۱۳ تا ۱۹ سالگی است. البته وسواس در کودکان نیز ممکن است وجود داشته باشد اما تشخیص آن مشکل است زیرا گاهی وسواس در کودکان با اختلال‌هایی چون افسردگی، اضطراب اجتماعی، ناخن جویدن، تیک، اختلالات یادگیری و اختلال کمبود توجه، بیش فعالی همراه می‌شود و البته کودک از بیان افکار وسواسی خود به والدین ناتوان است. در بسیاری از موارد بررسی تاریخچه خانوادگی نشان می‌دهد که این بیماری از قبل در افراد خانواده وجود داشته و ریشه ارثی دارد.

البته روش‌های تربیتی والدین و ویژگی‌های خانوادگی نیز در بروز وسواس می‌تواند موثر باشد. بیشتر افرادی که به این اختلال مبتلا هستند هم افکار و هم رفتارهای وسواسی اجباری را تجربه می‌کنند اما گاهی بعضی از افراد مبتلا فقط یکی از این دو را تجربه می‌کنند.

موثرترین درمان برای اختلال وسواس درمان شناختی رفتاری است که گاهی با دارو درمانی همراه است. یکی از تکنیک‌های درمان شناختی رفتاری (Cognitive Behavioral Therapy; CBT)

گاهی برای همه ما پیش می‌آید که بعد از خارج شدن از منزل از خود پرسیده ایم "آیا در بسته‌ام؟"، "آیا در برق کشیده‌ام؟" یا "گاز را خاموش کرده‌ام؟" در اقل کردم؟" و این افکار باعث شده است که دوباره به خانه برگردیم و شک خود را برطرف سازیم. اما در بعضی از افراد اینگونه نگرانی‌ها، آنها را به اضطراب شدیدی مبتلا می‌کند آنها را به واری مکرر دچار می‌سازد، به گونه‌ای که این افکار که دائماً در حال تکرار شدن هستند فرد را از زندگی معمول، وظایف شغلی و مسئولیت‌های روزمره باز می‌دارد. در واقع این افراد برای کاهش اضطراب خود به رفتارهای تکراری روی می‌آورند.

اختلال وسواسی جبری یا (Obsessive Compulsive Disorder; OCD) یکی از اختلالات اضطرابی است که با افکار ناخواسته و تکراری، رفتارهای غیر قابل کنترل و وابستگی به یکسری از آداب اجباری همراه است. افکار آزار دهنده‌ای که از تصاویر یا انگیزه‌هایی تشکیل شده‌اند که بارها و بارها در ذهن رخ نمایی می‌کنند و انگار قادر به متوقف ساختن آن نیستیم.

همانطور که سودابه ۳۷ ساله در اولین جلسه درمان خود می‌گفت: می‌دانم که افکارم کاملاً غیر منطقی است اما قادر به مقاومت در مقابل آنها نیستم و وقتی فکر تمیز نبودن در ذهنم می‌آید مثل سوزن گرامافونی که گیر کرده است، دائماً فکر تکراری هنوز تمیز نشده است مغزم را به تسخیر خود می‌گیرد و مرا وادار به شستن مکرر و مکرر می‌کند به گونه‌ای که پوست دست‌هایم سرخ می‌شود.

اعمال اجباری که فرد مضطرب برای کاهش تکان‌های آزاردهنده فکری به صورت تکراری و غیر ارادی انجام می‌دهد بخش عملی این وسواس را به خود اختصاص می‌دهد به طوری که فرد زمان زیادی را صرف آداب وسواسی خود می‌کند و از کارهای اصلی زندگی خود چون تحصیل، کار و زندگی باز می‌ماند و البته به دنبال آن در برقراری ارتباط با دیگران دچار مشکل می‌شود و در نهایت کیفیت زندگی وی به شدت تنزل پیدا می‌کند.

اغلب افراد مبتلا به اختلال وسواسی جبری ممکن است در یکی از مقوله‌های مربوط به ترس از آلودگی، بررسی مجدد، شمارش و تنظیم کردن، نظم و تقارن، شک در کامل بودن و احساس گناه، ذخیره چیزهای غیر مفید و دور ریختن، ترس از آسیب به خود و دیگران، نفوذ تصاویر جنسی، تمرکز بیش از حد بر باورهای مذهبی یا اخلاقی، بارها و بارها پرسیدن حال عزیزان، شمارش، تنظیم و سایل یا دستورهای یکسان و مکرر، درگیر مراسم مذهبی شدن بیش از حد، انباشته کردن یک وسیله از جمله روزنامه یا ظروف خالی (احتکار مواد دور ریختنی)، داشتن آیین و مراسم خاصی برای خوابیدن ترس از دست دادن یا نداشتن آنچه لازم است، اسیر خرافات شدن، نظم و تقارن و رفتارهای اجباری

آداب و رسوم ملل نپال؛ جنگ، ادویه، تاریخ

گودآوری و ترجمه: آرش میری‌خانی

نپال کشوری تاریخی واقع در جنوب آسیاست. این کشور که در میان هند و چین واقع شده، مساحت خاکی برابر ۱۴۷ هزار و ۱۸۱ کیلومتر مربع دارد. براساس آخرین سرشماری انجام شده در جولای ۲۰۱۴، جمعیت نپال به ۳۰ میلیون و ۹۸۶ هزار و ۹۷۵ نفر رسیده است. سازمان‌های نپالی نرخ رشد جمعیت در این کشور را حدود ۱/۸ درصد برآورد کرده‌اند. نپال سرزمین اقوام و طوایف است. قوم‌هایی چون چتری، براهمان، هیل، ماکار، تارو، تامانگ، لیمبو، سارکی، تلی، چاماد و کوی‌ری جمعیت نپال را تشکیل می‌دهند. براین اساس زبان نپالی، زبان رسمی این کشور محسوب می‌شود و ۴۴/۶ درصد مردمان نپال‌به این زبان تکلم می‌کنند. از طرفی، ۱/۶ درصد

از نپالی‌ها برای برقراری ارتباط با یکدیگر از زبان میتهیلی استفاده می‌کنند. زبان بوچپوری یکی دیگر از زبان‌هایی است که در نپال تکلم می‌شود. البته برخی زبان‌ها چون تارو، تامانگ، اردو و لیمبو هم در نپال مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اکثریت مردم نپال (حدود ۸۱ درصد) پیرو آیین هندو هستند. این در حالی است که بودایی‌ها با ۹ درصد، مسلمانان با ۴/۴ درصد و مسیحیان نیز با ۱/۴ درصد بزرگترین اقلیت‌های مذهبی نپال محسوب می‌شوند.

دولت‌های معاصر نپال تلاش گسترده‌ای برای رسیدن سطح زندگی ایسن کشور به استانداردهای جهانی انجام داده‌اند، اما متأسفانه نپال هنوز از محرومیت نسبی رنج می‌برد. سن امید به زندگی در نپال حدود ۷۷ سال است و فقط ۵/۴ درصد از میزان تولید ناخالص داخلی این کشور صرف امور بهداشتی می‌شود.

نزدیک به دو سال است که هویت سعدیه با آزادسازی محوطه آرامگاه‌بدون توجه به اصول معماری و به‌اسم پروژه بهسازی اداره کل میراث‌فرهنگی از بین رفته است. اکنون نیز هیچ بررسی کارشناسانه‌ای برای بازبینی و مرمت اصولی آرامگاه انجام نگرفته است، این درحالی است که در کنار سعدیه، پروژه نیمه تمام مرکز سعدی‌شناسی به‌چشم می‌خورد که تکمیل نشده و احداث آن ۸سال طول کشیده است.

به گزارش میراث‌فرهنگی، نزدیک به دو سال از بهسازی محوطه سعدیه می‌گذرد؛ پروژه‌ای که گفته می‌شود بدون توجه به ضوابط و نگاه تخصصی کارشناسان میراث‌فرهنگی با صرف هزینه‌های سنگین انجام گرفت. هنوز هم کارشناسان از ساخت حوض روبروی ورودی بقعه می‌گویند که بدون توجه به طراحی اولیه منظره تاریخی آرامگاه سعدی را تخریب کرده است.

کوروش کمالی سروسناتی، مدرس دانشگاه و پژوهشگر برجسته استان فارس همچنان به اقدامات غیراصولی مسئولان استان فارس در سال ۹۰ اشاره می‌کند و می‌افزاید: در سال ۹۰ اداره کل میراث‌فرهنگی و گردشگری استان فارس اقداماتی را در زمینه سنگفرش محوطه آرامگاه انجام داد که اگر چه با حسن نیت همراه بود، اما اجرای پروژه از دیدگاه کارشناسان متخصص بهره کافی برده نشد؛ چنانکه هم‌اکنون بخشی از هویت تاریخی بنا مخدوش شده است. به گفته وی، اگر چه در همان زمان به مدیریت وقت اداره کل میراث فرهنگی استان فارس (فریدون فعالی) در مورد تنوع طراحی و اهمیت این اثر هشدار و توضیح داده شد، اما به دلیل عدم باور علمی و درونی به میراث‌فرهنگی و هویت بنا، اقدامات غیر علمی در مجموعه شکل گرفت. ساخت حوض روبروی ورودی بقعه بدون توجه به طراحی اولیه و نیز تخریب منظره تاریخی آرامگاه و دخالت‌های غیر علمی این مجموعه فرهنگی را مورد تهدید قرار داد.

بیشتر ما به اشتباه آن را به اسم دریاچه نمک می‌شناسیم و تنها تصویری که از دریاچه حوض سلطان داریم یک سطح وسیع سفید رنگ است که همیشه زمان رفتن به تهران آن را در سمت راست بزرگراه خلیج فارس (تهران - قم) می‌بینیم.

به گزارش فارس، خوب است بدانیم دریاچه نمک در کویر مرکزی و نزدیک به شهرستان اران و بیدگل قرار گرفته است و دریاچه حوض سلطان در ۸۵ کیلومتری جنوب تهران است که در سال ۱۸۸۳ میلادی و بر اثر ساخت جاده شوسه تهران- قم به صورت یک گودال با بلندی ۸۰۶ متر از سطح دریا تشکیل شد و به نام‌های دریاچه قم، دریاچه سلاوه و دریاچه شاهی نیز معروف است.

تبلیغ «توریک روزه گردشگری دریاچه حوض سلطان» توجه‌ام را جلب می‌کند. صبح زود با گروه از قم راهی دریاچه می‌شویم. بعد از ورود به بزرگراه در فاصله ۴۰ کیلومتری شمال قم جنب تابلوی «تهران ۹۵ کیلومتر» به یک راه خاکی که از زیر پل ۲ دهانه می‌گذرد وارد می‌شویم و مسیر مستقیم را برای رسیدن به دریاچه طی می‌کنیم.

با وارد شدن به جاده خاکی سطحی سفید به وسعت ۳۳۰ کیلومتر مربع، ماشین‌الآت و اتاقک‌های نگهدایی دیده می‌شود که مربوط به معادن استخراج نمک هستند. با هماهنگی‌های انجام شده به یکی از این معادن

می‌رویم و وارد دریاچه قم می‌شویم. به گفته موسوی سرپرست گروه، در ماه‌های بارش

پوستانکم آرزوست!

در حال‌حاضر نیز با برگزاری مراسم در روز سعدی که با حضور متولیان میراث‌فرهنگی استان انجام گرفته است، هنوز هیچ وعده‌ای از سوی مسئولان برای اصلاح مرمت‌های غیراصولی سعدیه داده نشده است. کمالی سروسناتی معتقد است، در حال‌حاضر لازم

اینجا سفیدی نمک چشم‌هایت را می‌زند

پرنده‌ای پر نمی‌زند، دریاچه از روان آب‌های سطحی مثل رودهای قره‌چای و رود شور تغذیه می‌شود و از آن جا که سطح دریاچه یکپارچه نمک است طبیعی است که آب دریاچه نیز بسیار شور باشد. به گفته کارشناسان موجودات هوازی مانند جلبک‌ها، باکتری‌ها و قارچ‌ها و ۲۴۰ گونه باارزش با تحمل شرایط فوق شور قادر به زندگی در اینجا هستند همچنین در ضلع‌های شمالی و شمال غربی آن پوشش گیاهی وجود دارد که در برخی فصول سال موجب جذب پرندگان مهاجر می‌شود.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان قم می‌گوید: دریاچه حوض سلطان ظرفیت‌های اکسکلوزیک و تنوع زیستی منحصر به فردی دارد که حفاظت از گونه‌های گیاهی و جانوری و تأمین حق آب‌های آن ضروری است.

محمود علی رکنی ادامه می‌دهد: برای تبدیل دریاچه حوض سلطان به منطقه حفاظت شده مجوزهای لازم از سازمان صنعت، معدن و تجارت و همچنین سازمان جهاد کشاورزی گرفته شده است و باید طرح آن در شورای عالی محیط زیست به تصویب نهایی برسد.

نزدیک به دریاچه، روستای علی آباد و کاروانسرای علی آباد وجود دارد که به تصمیم گروه برای ناهار به آنجا می‌رویم. روی تابلوی رنگ و رو رفته و زنگ زده‌ای که آرم سازمان میراث فرهنگی و گردشگری دیده می‌شود نوشته شده است: «نام اثر: کاروانسرای سنگی علی آباد، قدمت: سلجوقی، شماره ثبت: ۳۸۲۷، هر گونه دخل و

می‌شود. این پروژه که نزدیک به ۸ سال است نیمه تمام باقی مانده، کوپی قرار است با اختصاص بودجه‌ای که رئیس سازمان وعده آن را داده است، تکمیل شود.

کمالی سروسناتی در این رابطه می‌گوید: مجتمع فرهنگی و مرکز سعدی‌شناسی یکی دیگر از مشکلات سعدیه به‌شمار می‌رود که ساخت و تکمیل آن ۸ سال است به‌طول انجامیده، با این وجود طبق اعلام رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در هجدهمین بزرگداشت یادروز سعدی در شیراز، قرار است بودجه‌ای برای تکمیل این پروژه در نظر گرفته شود.

تصرف بدون مجوز پیگرد قانونی خواهد داشت.» ساختمان این کاروانسرا دارای سه تالار ستون‌دار در سه گوشه است که در هر یک از این تالارها، سکویی بین چهار ستون وجود دارد. سر در آن با اشکال دالبری و ستون‌های کوتاه تزئین شده و در اردیبهشت‌ماه سال ۸۰ به ثبت ملی رسیده است. دریاچه حوض سلطان می‌تواند به یکی از جاذبه‌های گردشگری قم تبدیل شود. سه سال قبل مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری وقت استان قم از این دریاچه به عنوان یک طبیعت بکر و مناسب برای گردشگری یاد کرد و گفت: برای ساخت راه دسترسی باید هر چه سریع‌تر اقدام شود.

نه تنها با گذشت سه سال از راه یاد شده خبری نیست بلکه برای رسیدن به دریاچه حوض سلطان و گرفتار نشدن در باتلاق‌های حاشیه آن حتی یک تابلوی راهنما هم وجود ندارد و برای رفتن به این مکان وجود یک فرد راهنما ضروری است.

این بار که به تهران بروم و از بزرگراه خلیج فارس بگذرم تصویرم از دریاچه قم چیز دیگری است دیگر به آن به چشم یک سطح سفید ناشناخته نگاه نمی‌کنم حالا می‌دانم این دریاچه یک گنج است در شهر من که با کمتر از یک ساعت رانندگی می‌توانم به آن برسم و از سکوت و طبیعت بکر آن به آرامشی برسم که در هیچ جنگل و دریاپی دست یافتنی نیست.

میراث فرهنگی و گردشگری

روستای میمندله از نخستین سکونت گاه‌های بشری در ایران

روستای صخره‌ای میمند با تمام زیبایی‌ها و شگفتی‌هایی که در دل خود دارد، این روزها با قرار گرفتن خانه‌های دست‌کنده آن در میان سیم‌های موازی برق مانند نت‌هایی شده که روی خط حامل فالش می‌نوازد.

به گزارش میراث فرهنگی، میمند روستایی صخره‌ای و دست‌کنده با چند هزار سال قدمت یادآور روزهایی است که انسان‌ها خدایان خود را در بلندای کوه‌ها جستجو می‌کردند و کوه‌نشانه‌استواری و توان و پایداری و اراده شناخته می‌شد. این بنای دست‌کنده باستانی، بی‌گمان از نخستین سکونت گاه‌های بشری در ایران به شمار می‌رود؛ دورانی که هنوز ایرانیان مهرپرست بودند و کوه‌ها را مقدس می‌شمردند. روستا از دل سنگ بیرون کشیده شده‌است و شاید استفاده از همین مصالح ساختمانی رمز ماندگاری این تمدن بوده است.

روستای تاریخی میمند با چندین هزار سال قدمت، سابقه کسب جایزه جهانی ملینا مر کوری را دارد که هر ۲ سال یکبار از سوی دولت یونان و با همکاری مجامع فرهنگی بین المللی یونسکو و ایکوموس به آثار باستانی دارای شرایط و ضوابط فرهنگی، طبیعی و تاریخی منحصر به فرد تعلق می‌گیرد.

هرچند در گذشته گفته می‌شد آنچه در مورد این روستا اهمیت دارد، تنها وجود معماری صخره ای نیست بلکه ویژگی بسیار این روستا زندگی در داخل خانه های آن است، اما اکنون جز چند پیرزن و پیرمرد که تعداد آنها از ۶۰ نفر هم تجاوز نمی‌کند شخص دیگری در روستا زندگی نمی‌کند.

«آب نداریم، امکانات نداریم، یک دستشویی نداریم. ما چندتا پیرزن اینجا خیلی مشکل داریم. یک کیسه آرد نمی‌توانیم بیاوریم که نان درست کنیم و بخوریم. جاده خوب نیست. اگر من بقیتم و بمیرم، معلوم نیست چه کسی و چگونه می‌خواهد بیاید مرا ببرد. هیچ‌کسی نیست و ماشین نمی‌آید، انگار همه منتظر هستند که ما چند پیرمرد و پیرزن هم بمیریم.» این جملات، درد دل‌های «سلما فتحی» یکی از اهالی میمند است که بیش از ۳۳ سال از عمر خود را در این روستای صخره‌ای گذرانده است. او که تا چندی پیش قالی بافی می‌کرد، به دلیل کم سو شدن چشمانش به سوی گلیب بافی روی آورده‌است و در کنار آن هم از گردشگران با چای آلاله و بابونه

پذیرایی می‌کند. به گفته فتحی، در روستای میمند هر کسی کاری دارد اما این کار به نوعی نیست که بتوان از آن به عنوان شغل یاد کرد. البته تعداد کمی از اهالی روستا باقی مانده‌اند که همه آنها هم پیرمرد و پیرزن‌هایی هستند که تمام زندگی‌اشان در این روستا سپری شده‌است.

او با اشاره به آنـــکه روزی خود را از البته آنها آموخته‌اند که چگونه از حضور گردشگران در روستای صخره‌ای خود پول در آورند.

از فروش گیاهان دارویی همچون آلاله، گون و آویشن یا محصولاتی مانند بادام، تلف و کشک و نشان دادن خانه‌های صخره‌ای خود به گردشگران گرفته تا فروش CDهای معرفی میمند و حتی دریافت پول به ازای گرفتن عکس از آنها. البته چه عکسی! به جرات می‌توان گفت نمی‌توان عکسی از میمند ثبت کرد که سیم‌ها یا تیرهای برق آسمان آبی آن را خدشه دار نکرده باشند. هر عکسی که می‌اندازی، خانه‌هایی به موازات یکدیگر در آن است که روی خط‌های حامل برق، نت‌هایی از نبود تطابق بین مدرنیته و اصالت گذشتگان را می‌نوازد؛ اصالتی که به دلیل نبود کار کارشناسانه در رساندن امکانات و تسهیلات زندگی به مردم این روستا تبدیل به زخمی بر تن میمند شده‌اند.

مصومه دیدار

دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۳۹۳ - شماره ۲۵۸۵۹

روستای میمندله از نخستین سکونت گاه‌های بشری در ایران

درست کردن اشکنه، کشک، دم پختک و پختن نان محلی تأمین می‌کند یادآور می‌شود: «در آملدان به روزیسی که خدامی‌رساند بستگی دارد. جوانان به دلیل آنکه نمی‌توانند روزی خود را درآورند و امرار معاش کنند از روستا رفته‌اند.»

در واقع زندگی این افراد نیز توسط فرزندان و نوه‌هایشان که در شهر زندگی می‌کنند تأمین می‌شود. البته آنها آموخته‌اند که چگونه از حضور گردشگران در روستای صخره‌ای خود پول در آورند.

از فروش گیاهان دارویی همچون آلاله، گون و آویشن یا محصولاتی مانند بادام، تلف و کشک و نشان دادن خانه‌های صخره‌ای خود به گردشگران گرفته تا فروش CDهای معرفی میمند و حتی دریافت پول به ازای گرفتن عکس از آنها. البته چه عکسی! به جرات می‌توان گفت نمی‌توان عکسی از میمند ثبت کرد که سیم‌ها یا تیرهای برق آسمان آبی آن را خدشه دار نکرده باشند. هر عکسی که می‌اندازی، خانه‌هایی به موازات یکدیگر در آن است که روی خط‌های حامل برق، نت‌هایی از نبود تطابق بین مدرنیته و اصالت گذشتگان را می‌نوازد؛ اصالتی که به دلیل نبود کار کارشناسانه در رساندن امکانات و تسهیلات زندگی به مردم این روستا تبدیل به زخمی بر تن میمند شده‌اند.

مصومه دیدار

عطر نان تاوه‌ای و بورک در روستاهای ریگان

عطر و بوی نان‌های مناطق کوهستانی ریگان در استان کرمان، طبیعت بهاری این مناطق را منحصر به فرد کرده است.

این نان به دلیل پخت زیاد دوام زیادی دارد و روزها و هفته‌ها این نان را می‌توان نگهداری و استفاده کرد. در گذشته این نان را افرادی که قصد سفرهای طولانی داشتند به همراه خود می‌بردند که دارای دوام زیادی بود.

یکی از نان‌هایی که در روستاهای شهرستان ریگان در فصل بهار پخت می‌شود، نان «بورک» است که از مقداری یونجه تازه، پیاز و ادویه پخت می‌شود که در نوع خود این نان‌ها می‌دهد.

آداب و رسوم ملل نپال؛ جنگ، ادویه، تاریخ

گودآوری و ترجمه: آرش میری‌خانی

نپال کشوری تاریخی واقع در جنوب آسیاست. این کشور که در میان هند و چین واقع شده، مساحت خاکی برابر ۱۴۷ هزار و ۱۸۱ کیلومتر مربع دارد. براساس آخرین سرشماری انجام شده در جولای ۲۰۱۴، جمعیت نپال به ۳۰ میلیون و ۹۸۶ هزار و ۹۷۵ نفر رسیده است. سازمان‌های نپالی نرخ رشد جمعیت در این کشور را حدود ۱/۸ درصد برآورد کرده‌اند. نپال سرزمین اقوام و طوایف است. قوم‌هایی چون چتری، براهمان، هیل، ماکار، تارو، تامانگ، لیمبو، سارکی، تلی، چاماد و کوی‌ری جمعیت نپال را تشکیل می‌دهند. براین اساس زبان نپالی، زبان رسمی این کشور محسوب می‌شود و ۴۴/۶ درصد مردمان نپال‌به این زبان تکلم می‌کنند. از طرفی، ۱/۶ درصد

از نپالی‌ها برای برقراری ارتباط با یکدیگر از زبان میتهیلی استفاده می‌کنند. زبان بوچپوری یکی دیگر از زبان‌هایی است که در نپال تکلم می‌شود. البته برخی زبان‌ها چون تارو، تامانگ، اردو و لیمبو هم در نپال مورد استفاده قرار می‌گیرد.

اکثریت مردم نپال (حدود ۸۱ درصد) پیرو آیین هندو هستند. این در حالی است که بودایی‌ها با ۹ درصد، مسلمانان با ۴/۴ درصد و مسیحیان نیز با ۱/۴ درصد بزرگترین اقلیت‌های مذهبی نپال محسوب می‌شوند.

دولت‌های معاصر نپال تلاش گسترده‌ای برای رسیدن سطح زندگی ایسن کشور به استانداردهای جهانی انجام داده‌اند، اما متأسفانه نپال هنوز از محرومیت نسبی رنج می‌برد. سن امید به زندگی در نپال حدود ۷۷ سال است و فقط ۵/۴ درصد از میزان تولید ناخالص داخلی این کشور صرف امور بهداشتی می‌شود.

نزدیک به دو سال است که هویت سعدیه با آزادسازی محوطه آرامگاه‌بدون توجه به اصول معماری و به‌اسم پروژه بهسازی اداره کل میراث‌فرهنگی از بین رفته است. اکنون نیز هیچ بررسی کارشناسانه‌ای برای بازبینی و مرمت اصولی آرامگاه انجام نگرفته است، این درحالی است که در کنار سعدیه، پروژه نیمه تمام مرکز سعدی‌شناسی به‌چشم می‌خورد که تکمیل نشده و احداث آن ۸سال طول کشیده است.

به گزارش میراث‌فرهنگی، نزدیک به دو سال از بهسازی محوطه سعدیه می‌گذرد؛ پروژه‌ای که گفته می‌شود بدون توجه به ضوابط و نگاه تخصصی کارشناسان میراث‌فرهنگی با صرف هزینه‌های سنگین انجام گرفت. هنوز هم کارشناسان از ساخت حوض روبروی ورودی بقعه می‌گویند که بدون توجه به طراحی اولیه منظره تاریخی آرامگاه سعدی را تخریب کرده است.

کوروش کمالی سروسناتی، مدرس دانشگاه و پژوهشگر برجسته استان فارس همچنان به اقدامات غیراصولی مسئولان استان فارس در سال ۹۰ اشاره می‌کند و می‌افزاید: در سال ۹۰ اداره کل میراث‌فرهنگی و گردشگری استان فارس اقداماتی را در زمینه سنگفرش محوطه آرامگاه انجام داد که اگر چه با حسن نیت همراه بود، اما اجرای پروژه از دیدگاه کارشناسان متخصص بهره کافی برده نشد؛ چنانکه هم‌اکنون بخشی از هویت تاریخی بنا مخدوش شده است. به گفته وی، اگر چه در همان زمان به مدیریت وقت اداره کل میراث فرهنگی استان فارس (فریدون فعالی) در مورد تنوع طراحی و اهمیت این اثر هشدار و توضیح داده شد، اما به دلیل عدم باور علمی و درونی به میراث‌فرهنگی و هویت بنا، اقدامات غیر علمی در مجموعه شکل گرفت. ساخت حوض روبروی ورودی بقعه بدون توجه به طراحی اولیه و نیز تخریب منظره تاریخی آرامگاه و دخالت‌های غیر علمی این مجموعه فرهنگی را مورد تهدید قرار داد.

بیشتر ما به اشتباه آن را به اسم دریاچه نمک می‌شناسیم و تنها تصویری که از دریاچه حوض سلطان داریم یک سطح وسیع سفید رنگ است که همیشه زمان رفتن به تهران آن را در سمت راست بزرگراه خلیج فارس (تهران ـ قم) می‌بینیم.

به گزارش فارس، خوب است بدانیم دریاچه نمک در کویر مرکزی و نزدیک به شهرستان اران و بیدگل قرار گرفته است و دریاچه حوض سلطان در ۸۵کیلومتری جنوب تهران است که در سال ۱۸۸۳ میلادی و بر اثر ساخت جاده شوسه تهران-قم به صورت یک گودال باپاندی ۸۰۶متر از سطح دریا تشکیل شد و به نام‌های دریاچه قم، دریاچه سلاوه و دریاچه شاهی نیز معروف است.

تبلیغ «توریک روزه گردشگری دریاچه حوض سلطان» توجهم را جلب می‌کند. صبح زود با گروه از قم راهی دریاچه می‌شویم. بعد از ورود به بزرگراه در فاصله ۴۰ کیلومتری شمال قم جنب تابلوی «تهران ۹۵ کیلومتر» به یک راه خاکی که از زیر پل ۲دهانه می‌گذرد وارد می‌شویم و مسیر مستقیم را برای رسیدن به دریاچه طی می‌کنیم.

با وارد شدن به جاده خاکی سطحی سفید به وسعت ۳۳۰ کیلومتر مربع، ماشین آلات و اتاقک‌های نگهدایی دیده می‌شود که مربوط به معادن استخراج نمک هستند. با هماهنگی‌های انجام شده به یکی از این معادن

می‌رویم و وارد دریاچه قم می‌شویم. به گفته موسوی سرپرست گروه، در ماه‌های بارش

باران سطح دریاچه نزدیک به ۲۰ سانتی متر آب دارد اما در این فصل سال تنها با سطحی نمناک روبه‌رو هستیم که در برخی قسمت‌ها گودال‌های آبی وجود دارد که با انعکاس آسمان نیلی در آن به این سفیدی یکپارچه زیبایی مضاعفی داده است.

به سمت شمالی دریاچه که نگاه می‌کنم پیدا کردن قله دماوند در بین رشته کوه‌های البرز کار سختی نیست. با بالا آمدن خورشید از بازتاب نور آن توسط بلورهای نمک ایمن نستیم و درست مثل روزهای برفی باید عینک آفتابی به چشم بزنیم.

گونه‌های با ارزش حوض سلطان

اینجا موجود زنده‌ای دیده نمی‌شود حتی در آسمان

در حال حاضر نیز با برگزاری مراسم در روز سعدی

که با حضور متولیان میراث‌فرهنگی استان انجام گرفته است، هنوز هیچ وعده‌ای از سوی مسئولان برای اصلاح

مرمت‌های غیراصولی سعدیه داده نشده است.

کمالی سروسناتی معتقد است، در حال حاضر لازم

است که متولیان میراث‌فرهنگی هیأتی از کارشناسان و

شورای فنی را برای آرامگاه سعدی در نظر بگیرند تا هویتی

که از دست رفته دوباره احیاء شود.

پروژه ساخت مجتمع فرهنگی و مرکز سعدی‌شناسی

یکی دیگر از موضوعات و معضلات سعدیه محسوب

پرنده‌ای پر نمی‌زند، دریاچه از روان آب‌های سطحی مثل

رودهای قره‌چای و رود شور تغذیه می‌شود و از آن جا که

سطح دریاچه یکپارچه نمک است طبیعی است که آب

دریاچه نیز بسیار شور باشد.

به گفته کارشناسان موجودات هوازی مانند

جلبک‌ها، باکتری‌ها و قارچ‌ها و ۲۴۰ گونه باارزش با

تحمل شرایط فوق شور قادر به زندگی در اینجا هستند

همچنین در ضلع‌های شمالی و شمال غربی آن پوشش

گیاهی وجود دارد که در برخی فصول سال موجب جذب

پرندگان مهاجر می‌شود.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان قم می‌گوید:

دریاچه حوض سلطان ظرفیت‌های اکسکلوزیک

و تنوع زیستی منحصر به فردی دارد که حفاظت از

گونه‌های گیاهی و جانوری و تأمین حق آب‌های آن

ضروری است.

محمود علی رکنی ادامه می‌دهد: برای تبدیل دریاچه حوض سلطان به منطقه حفاظت شده مجوزهای لازم از

سازمان صنعت، معدن و تجارت و همچنین سازمان جهاد

کشاورزی گرفته شده است و باید طرح آن در شورای

عالی محیط زیست به تصویب نهایی برسد.

نزدیک به دریاچه، روستای علی آباد و کاروانسرای

علی آباد وجود دارد که به تصمیم گروه برای ناهار به آنجا

می‌رویم. روی تابلوی رنگ و رو رفته و زنگ زده‌ای که

آرم سازمان میراث فرهنگی و گردشگری دیده می‌شود

نوشته شده است: «نام اثر: کاروانسرای سنگی علی آباد،

قدمت: سلجوقی، شماره ثبت: ۳۸۲۷، هر گونه دخل و

میراث فرهنگی و گردشگری

پوستانم آرزوست!

می‌شود. این پروژه که نزدیک به ۸سال است نیمه تمام باقی

مانده، کوپی قرار است با اختصاص بودجه‌ای که رئیس

سازمان وعده آن را داده است، تکمیل شود.

کمالی سروسناتی در این رابطه می‌گوید: مجتمع

فرهنگی و مرکز سعدی‌شناسی یکی دیگر از مشکلات

سعدیه به‌شمار می‌رود که ساخت و تکمیل آن ۸سال است

به‌طول انجامیده، با این وجود طبق اعلام رئیس سازمان

میراث فرهنگی و گردشگری در هجدهمین بزرگداشت

یادروز سعدی در شیراز، قرار است بودجه‌ای برای تکمیل

این پروژه در نظر گرفته شود.

تصرف بدون مجوز پیگرد قانونی خواهد داشت.» ساختمان این کاروانسرا دارای سه تالار ستون‌دار در سه گوشه است که در هر یک از این تالارها، سکویی بین چهار ستون وجود دارد. سر در آن با اشکال دالبری و ستون‌های کوتاه تزئین شده و در اردیبهشت‌ماه سال ۸۰ به ثبت ملی رسیده است.

دریاچه حوض سلطان می‌تواند به یکی از جاذبه‌های گردشگری قم تبدیل شود. سه سال قبل مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری وقت استان قم از این دریاچه به عنوان یک طبیعت بکر و مناسب برای گردشگری یاد کرد و گفت: برای ساخت راه دسترسی باید هر چه سریع‌تر اقدام شود.

نه تنها با گذشت سه سال از راه یاد شده خبری نیست بلکه برای رسیدن به دریاچه حوض سلطان و گرفتار نشدن در باتلاق‌های حاشیه آن حتی یک تابلوی راهنما هم وجود ندارد و برای رفتن به این مکان وجود یک فرد راهنما ضروری است.

این بار که به تهران بروم و از بزرگراه خلیج فارس بگذرم تصویرم از دریاچه قم چیز دیگری است دیگر به

آن به چشم یک سطح سفید ناشناخته نگاه نمی‌کنم حالا می‌دانم این دریاچه یک کنج است در شهر من که با کمتر از یک ساعت رانندگی می‌توانم به آن برسم و از سکوت و طبیعت بکر آن به آرامشی برسم که در هیچ جنگل و دریاپی دست یافتنی نیست.

نمان «تاوه‌ای» نانی است که این روزها از رونق خاصی در این مناطق برخوردار است، این نان را بر روی وسیله‌ای با نام محلی «تاوه» پخت می‌کنند و با آتش روشن شده در زیر تاوه نانی پخته می‌شود که طعم و عطر خاصی دارد.

پخت این نان با شاخ و برگ درختان و گیاهان دارویی سبب شده که عطر و بوی ویژه این نان در مناطق پیچیده شود و گردشگران را به خود جذب کند.

یکی دیگر از نان‌هایی که این روزها در مناطق عشایری پخت می‌شود و از نان‌های سنتی ریگان

محسوب می‌شود، نان «کماج» است که خمیر نان را در داخل ظرف‌هایی می‌گذارند و سپس آنها را در داخل

روستای صخره‌ای میمند با تمام زیبایی‌ها و شگفتی‌هایی که در دل خود دارد، این روزها با قرار گرفتن خانه‌های دست‌کنده آن در میان سیم‌های موازی برق مانند نت‌هایی شده که روی خط حامل فالش می‌نوازد.

به گزارش میراث فرهنگی، میمند روستایی صخره‌ای و دستکند با چند هزار سال قدمت یادآور روزهایی است که انسان‌ها خدایان خود را در بلندای کوه‌ها جستجو می‌کردند و کوه‌نشانه‌استواری و توان و پایداری و اراده شناخته می‌شد. این بنای دستکند باستانی، بی‌گمان از نخستین سکونت گاه‌های بشری در ایران به شمار می‌رود؛ دورانی که هنوز ایرانیان مهرپرست بودند و کوه‌ها را مقدس می‌شمردند.

خانه‌ها، کوچه‌ها، مسجد، حمام و همه چیز این روستا از دل سنگ بیرون کشیده شده‌است و شاید استفاده از همین مصالح ساختمانی رمز ماندگاری این تمدن بوده است.

روستای تاریخی میمند با چندین هزار سال قدمت، سابقه کسب جایزه جهانی ملینا مر کوری را دارد که هر ۲ سال یکبار از سوی دولت یونان و با همکاری مجامع فرهنگی بین المللی یونسکو و ایکوموس به آثار باستانی دارای شرایط و ضوابط فرهنگی، طبیعی و تاریخی منحصر به فرد تعلق می‌گیرد.

هرچند در گذشته گفته می‌شد آنچه در مورد این روستا اهمیت دارد، تنها وجود معماری صخره ای نیست بلکه ویژگی بسیار این روستا زندگی در داخل خانه های آن است، اما اکنون جز چند پیرزن و پیرمرد که تعداد آنها از ۶۰ نفر هم تجاوز نمی‌کند شخص دیگری در روستا زندگی نمی‌کند.

«آب نداریم، امکانات نداریم، یک دستشویی نداریم. ما چندتا پیرزن اینجا خیلی مشکل داریم. یک کیسه آرد نمی‌توانیم بیاوریم که نان درست کنیم و بخوریم. جاده خوب نیست. اگر من بقیتم و بمیرم، معلوم نیست چه کسی و چگونه می‌خواهد بیاید مرا ببرد. هیچ‌کسی نیست و ماشین نمی‌آید، انگار همه منتظر هستند که ما چند پیرمرد و پیرزن هم بمیریم.» این جملات، درد دل‌های «سلما فتحی» یکی از اهالی میمند است که بیش از ۳۳ سال از عمر خود را در این روستای صخره‌ای گذرانده است. او که تا چندی پیش قالی بافی می‌کرد، به دلیل کم سو شدن چشمانش به سوی گلیب بافی روی آورده‌است و در کنار آن هم از گردشگران با چای آلاله و بابونه

عطر و بوی نان‌های مناطق کوهستانی ریگان در استان کرمان، طبیعت بهاری این مناطق را منحصر به فرد کرده است.

این بار که به تهران بروم و از بزرگراه خلیج فارس بگذرم تصویرم از دریاچه قم چیز دیگری است دیگر به

آن به چشم یک سطح سفید ناشناخته نگاه نمی‌کنم حالا

می‌دانم این دریاچه یک کنج است در شهر من که با کمتر

از یک ساعت رانندگی می‌توانم به آن برسم و از سکوت

و طبیعت بکر آن به آرامشی برسم که در هیچ جنگل و

دریاپی دست یافتنی نیست.

نمان «تاوه‌ای» نانی است که این روزها از رونق

خاصی در این مناطق برخوردار است، این نان را بر

روی وسیله‌ای با نام محلی «تاوه» پخت می‌کنند و با

آتش روشن شده در زیر تاوه نانی پخته می‌شود که طعم

و عطر خاصی دارد.

پخت این نان با شاخ و برگ درختان و گیاهان

دارویی سبب شده که عطر و بوی ویژه این نان در مناطق

پیچیده شود و گردشگران را به خود جذب کند.

یکی دیگر از نان‌هایی که این روزها در مناطق

عشایری پخت می‌شود و از نان‌های سنتی ریگان

محسوب می‌شود، نان «کماج» است که خمیر نان را در

داخل ظرف‌هایی می‌گذارند و سپس آنها را در داخل

روستای میمند از نخستین سکونت گاه های بشری در ایران

پذیرایی می‌کند. به گفته فتحی، در روستای میمند محلی تامین می‌کند یادآور می‌شود: «در آملدان به روزی که خدایم رساند بستگی دارد. جوانان به دلیل آنکه نمی‌توانند روزی خود را درآورند و امرار پیرزن‌هایی هستند که تمام زندگی‌اشان در این روستا سپری شده‌است.

او با اشاره به آنـــکه روزی خود را از

البته آنها می‌خواهند که چگونه از حضور گردشگران

در روستای صخره‌ای خود پول در آورند.

از فروش گیاهان دارویی همچون آلاله، گون

و آویشن یا محصولاتی مانند بادام، تلف و کشک و

نشان دادن خانه‌های صخره‌ای خود به گردشگران

گرفته تا فروش CDهای معرفی میمند و حتی

دریافت پول به ازای گرفتن عکس از آنها. البته چه

عکسی! به جرات می‌توان گفت نمی‌توان عکسی

از میمند ثبت کرد که سیم‌ها یا تیرهای برق آسمان

آبی آن را خدشه دار نکرده باشند. هر عکسی که

می‌اندازی، خانه‌هایی به موازات یکدیگر در آن است

که روی خط‌های حامل برق، نت‌هایی از نبود تطابق

بین مدرنیته و اصالت گذشتگان را می‌نوازد؛ اصالتی

که به دلیل نبود کار کارشناسانه در رساندن امکانات و

تسهیلات زندگی به مردم این روستا تبدیل به زخمی

بر تن میمند شده‌اند.

معمومه دیودار

عطر نان تاوه‌ای و بورک در روستاهای ریگان

منحصر به فرد است.

امیر ابراهیمی نماینده میراث فرهنگی و صنایع

دستی و گردشگری ریگان می‌گوید: وجود نان‌های

محلی در شهرستان و قدمت زیاد آنها می‌طلبد این نان‌ها

ثبت ملی شوند.

وی عنوان می‌کند: هنوز در شهرستان ریگان و

در روستاهایی آن‌نان در تنورهای کاهگلی که قدمت

زیادی دارند، پخت می‌شود که طعم و بوی ویژه‌ای به

این نان‌ها می‌دهد.

و مقدار زیادی آب را هدر می دهند. بنابراین توصیه می شود مواظب کودکان خود باشیم.

۱۴- در فصل تابستان و بخصوص در گرمترین ساعات روز که مصرف آب بیشترین حد خود را دارد سعی کنید مصارف غیر ضروری را کاهش دهید تا آب به همه تعلق گیرد و فشار آن کاسته نشود و یا قطع نشود.

۱۵- با استفاده از یک آجر یا بطری، ظرفیت سیفون یا فلاش تانک توالت را کاهش دهید.

۱۶- در مواردی که امکان پذیر است از وسایل کاهش دهنده مصرف نظیر شیرهای قطع و وصل سر شیرهای پودر کننده و شیرهای فشار شکن استفاده کنیم.

۱۷- آب را دور نریزید مگر اینکه مطمئن شوید دیگر نمی توان آن را مصرف نمود.

پس از همین امروز به فکر صرفه جویی در مصرف آب تصفیه شده باشیم و در پایان هر روز از خود پرسیم که امروز چقدر صرفه جویی کرده ایم؟ مصرف بی رویه آب = بی توجهی به حق دیگران

صرفه جویی = مصرف متعادل است نه کاهش مصارف ضروری

چه باید کرد؟

۱- در مصرف آب تصفیه شده، صرفه جویی کنید که سایر هموطنان ما نیز بتوانند از آن استفاده نمایند زیرا مصرف بی رویه آب نه تنها بحران کم آبی را تشدید می کند، بلکه موجب تولید فاضلاب بیشتری شده و مشکلات زیست محیطی و اقتصادی فراوانی را در دفع بهداشتی آن به وجود می آورد.

۲- هیچ آبی را مصرف نکنید مگر به پاکیزه و بهداشتی بودن آن اطمینان داشته باشید.

۳- از آلوده نمودن آب رودخانه ها و سایر آب های سطحی به هر طریق ممکن بپرهیزید و به هیچ عنوان زباله و یا فاضلاب را به داخل آب ها نریزید.

۴- از آب رودخانه ها برای آشامیدن استفاده نکنید و در صورت نیاز آن را بجوشانید.

۵- به جای استفاده از کودهای شیمیایی بهتر است از کودهای طبیعی ضد عفونی شده استفاده نمایید.

۹- باغچه را تنها در ساعات خنک روز آبیاری کنیم. این کار از رشد گیاهان انگلی جلوگیری کرده و تبخیر آب را به حداقل می رساند.

۱۰- گذرگاه و پله ها را با جارو پاکیزه نگه داریم، اگر این کار با شیلنگ انجام دهیم، مقدار زیادی آب به هدر خواهد رفت.

۱۱- برای شستن اتومبیل از چند سطل آب به جای شیلنگ استفاده کنیم.

۱۲- کولر آبی را بازدید کنیم و در صورت اتلاف آب شیرهای شناور بادوام و محکم به کار ببریم.

۳- معمولاً کودکان بازی با آب را دوست دارند

ظرفشویی را ببندیم، و آن را تا نیمه پر از آب کنیم. سپس سبزی و میوه را در آن بخیسانیم و ضد عفونی کنیم و در پایان سبزی ها را با دوش مخصوص آب کشی کنیم.

۷- ماشین لباسشویی را با حداکثر ظرفیت مورد استفاده قرار دهیم، هنگامی از آن استفاده کنیم که لباس به اندازه کافی جمع شده باشد و در نتیجه ماشین با ظرفیت کامل کار کند.

۸- چند بطری آب آشامیدنی در یخچال بگذاریم تا ناچار نشویم شیر آب را برای خنک شدن باز بگذاریم و مقادر قابل توجهی آب را هدر دهیم. استفاده از یخ نیز مفید خواهد بود.

آب زیر بنای سلامتی و حیات انسان است. وقتی شیر آب را در خانه باز می کنید و آب سرد و زلالی جاری می شود، کمتر به کمبود آن فکر می کنید.

سایت آبنای قم در این زمینه می نویسد: متأسفانه ۴۰ درصد از مردم دنیا از آب سالم محرومند. طبق اعلام سازمان جهانی بهداشت روزانه ۳۰ هزار نفر از مردم دنیا به علت کمبود آب سالم و بهداشتی می میرند. در واقع مثل این است که در مجاورت و همسایگی من و شما هر روز مردم یک شهر ۳۰ هزار نفری از فقدان آب بهداشتی جان می سپارند! و برابر با آمار سازمان جهانی بهداشت ۸۰ درصد از بیماری های که مردم دنیا از آن ها رنج می برند به طور مستقیم مربوط به عدم تامین آب بهداشتی و کافی است. خود ما بزرگترین دشمن خوش هستیم زیرا همین آب های موجود را نیز آلوده و غیر قابل استفاده می کنیم یا این ماده با ارزش برای حیات را با مصرف بی رویه هدر می دهیم. این کار باعث تقسیم ناعادلانه آب برای بشر شده و هستی تعدادی از افراد بی گناه را به خطر می اندازد.

روش های مصرف بهینه آب در خانه

۱- با هر دقیقه دوش گرفتن بین ۲۰ الی ۴۰ لیتر آب مصرف می شود. بنابراین بهتر است زمان مورد نیاز برای دوش گرفتن را کاهش دهیم و استفاده از وان نیز ضروری نیست.

۲- می توانیم با استفاده از یک لیوان آب، دندان های خود را مسواک بزنیم و هنگام مسواک زدن جریان آب را قطع کنیم.

۳- هنگام وضو گرفتن شیر آب را بدون استفاده باز نگذاریم.

۴- مواظب خرابی سیفون توالت ها باشیم چون در صورت خرابی حدود ۱۵۰ لیتر در شبانه روز آب هدر می رود.

۵- چکه کردن و نشست آب از شیر و لوله ها موجب هدر رفتن مقدار زیادی آب در هر ۲۴ ساعت می شود. پس همواره شیر ها را بررسی کرده و در صورت خرابی در مورد رفع این مشکل و تعویض واشر آن ها اقدام نماییم.

۶- هنگام شستن میوه و سبزی راه خروجی

برای پیری مهیا شوید

قبلی تان نمی توانید شناسید و بیازماید، چون تنها یک بار در زندگی رخ می دهد.

آگاهی شما نسبت به پیری منحصر به چیزهایی است که باید بدانید افراد سالخورده (خواه در زندگی واقعی و خواه در تلویزیون و خواندن داستان ها) آموخته اید. اما چنین دانش دست دومی برای آماده سازی شما برای مواجهه با دوران پیری کفایت نمی کند.

شاید برایتان دشوار باشد که خود را پیر بدانید. اغلب نخستین باری که کسی ما را پیر خوانده است به یاد داریم. البته شاید زمانی پیش آمده که خودتان هم تسلیم شده و بدون توجه به میزان آزرده گی ناشی از این مطلب، به خود پیر گفته باشید. بسیاری از مردم پیری را با ناکامی هایش می پذیرند و درد ها و کاستی های سالمندی را تحمل می کنند و در سکوت از آن رنج می برند. عده ای دیگر از سختی های این دوره به خشم می آیند، پر خاشگیری می کنند و با آن مخالفت می کنند.

ما روش دیگری را پیشنهاد می کنیم

پیری را مشکلی فرض کنید که باید حل شود. برای فراهم آوردن امکاناتی که سبب لذت بردن از این دوران می شود، تمام سعی خود را بکنید. همین گام ها نیز می تواند از جمله اقداماتی برای هر چه لذت بخش تر کردن دوران کهنسالی باشد. به جای شکوه کردن از پرمردگی و زردی درختان، می توانید از دیدن شاخ و برگ آن ها در پاییز لذت ببرید.

زهر ا سادات طباطبایی -- تیان

نبرند، چه می توانید بکنید؟ مسلماً دوست دارید به آنها کمک کنید. چون وقتی می بینید که آن ها از زندگی شان لذت می برند، شما هم از زندگی خود لذت بیشتری خواهید برد.

دوران پیری از نظر سالمندان

البته نخستین باری که به پیری فکر می کنید هنگامی است که سالخورده هستید. پیری سر زده از راه می رسد. این دوران با حرکتی کند و خزنده پیش می آید و بدون هیچ خبر قبلی، مردم را در چنگ خود می گیرد. زیرا آن ها در اغلب مواقع، نزدیک شدن به پیری را به عمد نادیده می گیرند. این دوره را از راه تجربه های

شاید برایتان دشوار باشد که خود را پیر بدانید. اغلب نخستین باری که کسی ما را پیر خوانده است به یاد داریم. البته شاید زمانی پیش آمده که خودتان هم تسلیم شده و بدون توجه به میزان آزرده گی ناشی از این مطلب، به خود پیر گفته باشید

ادامه از صفحه اول

کتاب هایی در مورد آب و هوا، مردم، تاریخ و معماری آن کشور مطالعه می کنید؛ با افرادی که در آن کشور زندگی کرده بودند صحبت می کنید، و حتی زبان مردم آن سرزمین را می آموختید. پیری بیشتر به کشوری دیگر شباهت دارد. اگر قبل از عزیمت به آن کشور خود را مهیا کنید از آن بیشتر لذت خواهید برد. اما مردم به ندرت می خواهند چیزی درباره آن بدانند. سرزمین پیری بیشتر شبیه زمینی بایر و ملال انگیز است. این کشور در دفتر چه راهنمای رنگارنگ شرکت های مسافرتی جایی ندارد.

هر کسی می خواهد عمری طولانی داشته باشد، اما هیچ کس نمی خواهد سالخورده باشد یا به پیر شدن فکر کند. جوانان نیز دورنمایی ملال انگیز از پیری ترسیم می کنند.

اما کتابچه رنگارنگ و جذابی برای پیری می توان نوشت. پیری به آن بدی ها هم نیست و حتی برنامه ریزی می تواند آن را بهتر کند.

پیری دیگران

دیگر زمان مناسب برای فکر کردن به پیری وقتی است که مسئولیت نگهداری یک فرد سالخورده را به عهده می گیرید. شاید یکی از والدینتان با شما یا در نزدیکی شما زندگی می کند. اگر دچار فقر یا بیماری شود شاید شما بدانید که چه کارهایی می توانید برایشان انجام دهید. اما اگر آن ها از زندگی شان لذت

محیط زیست سومین خلیج بزرگ جهان

■ به دلیل وجود نمک و املاح فراوان در آب رودهایی که به خلیج فارس می ریزند و همچنین به دلیل تبخیر فراوان، آب خلیج فارس از دیگر آب های جهان شور تر است

■ تخلیه زباله و مواد زائد شستشوی کشتی های در حال آمد و شد، تردد نفت کش ها و دفع فاضلاب پالایشگاه ها و نیز آتش سوزی در اسکله های نفتی و تجاری همه و همه باعث آلودگی و دگرگونی های بزرگی در اکوسیستم خلیج فارس شده است که اگر ادامه پیدا کند، عوارض جبران ناپذیری را به دنبال خواهد داشت

نام خلیج فارس

۱۰ اردیبهشت، که سالروز اخراج پرتغالی ها از تنگه هرمز و خلیج فارس است، در ایران به عنوان روز ملی خلیج فارس نام گذاری شده است. پس از تحریف نام خلیج فارس در اطلس جهانی نشنال جیوگرافیک در آبان سال ۱۳۸۳، خشم و اعتراض عمومی در میان فعالان اجتماعی و فرهنگی داخل و خارج نسبت به این تحریف غیرعلمی صورت گرفت و پس از ارسال هزاران ایمیل و نامه اعتراضی و یک تومار اینترنتی با بیش از ۱۲۰ هزار امضا به نشنال جیوگرافی، مدیر این موسسه مشهور آمریکایی ضمن عذرخواهی از ملت ایران، تصریح کرد که نام خلیج فارس در این اطلس، همچنان به عنوان نام اصلی آن، خلیج فارس، به کار خواهد رفت.

تردد نفت کش ها و دفع فاضلاب پالایشگاه ها و نیز آتش سوزی در اسکله های نفتی و تجاری همه و همه باعث آلودگی و دگرگونی های بزرگی در اکوسیستم خلیج فارس شده است که اگر ادامه پیدا کند، عوارض جبران ناپذیری را به دنبال خواهد داشت.

به دلایل فوق و دیگر دلایل از جمله استخراج منابع نفتی، نشت نفت، تولید مواد پتروشیمی، صنعتی شدن بی رویه کشورهای حاشیه، نبود مدیریت علمی منسجم، تردد زیر دریایی ها و غیره، خلیج فارس یکی از مناطق دریایی آلوده زیست محیطی محسوب می شود، به نحوی که می توان گفت کمتر منطقه ای در جهان در چنین ابعادی با ویرانی محیط زیست مواجه بوده است. در حمله عراق به کویت و به آتش کشیدن چاه های نفتی این کشور و آغاز جنگ کشورهای غربی با عراق و در پی «جنگ نفت یا جنگ خلیج فارس» علاوه بر آلودگی شدید آب خلیج فارس در نتیجه نشت نفت، گزارش تکان دهنده ای مبنی بر وقوع پدیده باران اسیدی در منطقه خلیج فارس ارائه شده است.

کارشناسان درباره عوامل آلودگی آب های خلیج فارس به آلودگی های غیرنفتی ناشی از مواد شیمیایی و میکروبی (ناشی از تخلیه زباله و فاضلاب و پساب، استفاده از کود، حشره کش ها و دیگر سموم مورد استفاده برای افزایش تولیدات کشاورزی)، آلودگی ناشی از فلزات سنگین (آلودگی شدید زیست محیطی به مواد آلوده کننده به ویژه سرب، مس، کبالت و کرم)، آلودگی ناشی از باران های اسیدی (با منبع گازهای آلوده کننده از قبیل اکسیدهای ازت، اکسید گوگرد، دی اکسید کربن یا گاز کربنیک در نتیجه سوخت های فسیلی مانند زغال، سوخت کارخانه ها و اتومبیل ها)، آلودگی ناشی از جنگ (در طول سال های جنگ تحمیلی چندین چاه نفت تخریب و میلیون ها تن نفت در خلیج فارس ریخته شد) و آلودگی های ناشی از حمل و نقل اشاره می کنند.

تبخیر بیش از اندازه آب، به طور طبیعی ظرفیت خلیج فارس را در زمینه پخش و پراکندگی و خودپالایی آلودگی ها محدود ساخته است. متأسفانه در منطقه خلیج فارس آلودگی های نفتی، آلودگی های ناشی از جنگ خلیج فارس یا جنگ نفت از جمله به آتش کشیدن تمامی چاه های نفت کویت و وسیله عراق، میزان مواد منفجره و مناطق بمباران شده، ضایعات و خسارات ناشی از جنگ، حملات موشکی و زمینی و دریایی و غیره در ابعاد وسیع و گوناگون خساراتی بسیار حاد در بخش وسیعی از منطقه بر جای نهاده است که برخی از آنها غیر قابل جبران و بسیاری از آنها تا دراز مدت گریبان گیر مردم و کشورهای منطقه خواهد بود. خلیج فارس شاهراه انتقال انرژی و نیز یکی از اصلی ترین مسیرهای ترانزیت کالا به اقصی نقاط جهان به شمار می آید، علی رغم این مزایا متأسفانه این پهنه زیبای آبی مدفن و مخزن انواع آلاینده های بسیار خطرناک نیز هست.

گیاهان آبی و جریان مرجانی بسیار غنی در خلیج فارس وجود دارد. وضع موجود، شرایط مناسبی برای رشد گونه های مختلف ماهی و میگو و دیگر جانداران دریایی مانند گاو دریایی و لاک پشت به وجود آورده است. گیاهان و جانوران خلیج فارس به آبریان حاره ای وابستگی دارند و جوامع زیستی آنها نیز دارای ویژگی ها و نیازهای زیست محیطی اکوسیستم های مناطق گرمسیری است، در چنین اکوسیستم هایی لازم است انرژی خورشیدی به بستر دریا نفوذ کند تا گیاهان دریایی از قبیل جلبک ها و مرجان ها بتوانند عمل فتوسنتز را انجام دهند.

آلودگی های زیست محیطی خلیج فارس

وجود منابع سرشار نفت در خلیج فارس باعث رشد مناطق شهری و صنعتی این منطقه شده و افزایش جمعیت رادر پی داشته است. این تمرکز جمعیت و فعالیت های صنعتی باعث تخریب اکوسیستم آبی منطقه شده است. تخلیه زباله و مواد زائد شستشوی کشتی های در حال آمد و شد،

شرایط اکولوژیک خاصی که دارد و بهره گیری هایی که از این محیط و منابع آن می شود، به طور مستمر در معرض مخاطراتی قرار گرفته است. خلیج فارس در زمره یکی از با ارزش ترین زیست بوم های آبی جهان محسوب می شود که با وجود متنوع ترین رویش های گرمسیری، گونه های مختلف جانداران آبی و ... دارای شرایط بسیار ویژه ای است و محیط زیست آن تبدیل به محیطی بسیار حساس و شکننده شده است. متأسفانه در سال های اخیر عوامل مختلفی چون افزایش جمعیت، توسعه شهرنشینی، گسترش صنعت، استفاده نادرست از منابع طبیعی و ... باعث بروز آلودگی زیست محیطی این منطقه شده است. رفت و آمد انواع شناورها و تخلیه مواد آلاینده آنها به خلیج فارس، تخلیه انواع مواد شیمیایی خطرناک و ... از اصلی ترین عوامل آلودگی زیست محیطی آب های خلیج فارس به شمار می آید که موجب شده است تا

ادامه از صفحه اول

خلیج فارس در سده اخیر بدون تردید یکی از مهم ترین و حساس ترین مناطق جهان در نگرش های ژئوپولتیک بوده است و به سبب وجود منابع سرشار نفت و گاز در خلیج فارس و سواحل آن، این آبراهه در سطح بین المللی، منطقه ای مهم و راهبردی به شمار می آید. ذخایر عظیم نفت و گاز در پیرامون خلیج فارس موجب شده است تا در تأمین نیازهای نفت و گاز جهان منطقه دیگری به غنای خلیج فارس وجود نداشته باشد.

محیط زیست خلیج فارس

به دلیل وجود نمک و املاح فراوان در آب رودهایی که به خلیج فارس می ریزند و همچنین به دلیل تبخیر فراوان، آب خلیج فارس از دیگر آب های جهان شور تر است. خلیج فارس با ویژگی های خاصی که دارد، یعنی عمق کم، شوری و ارتباط محدود با آب های آزاد جهان، اکوسیستم ویژه ای را تشکیل

گونه های زیستی خلیج فارس

خلیج فارس پناهگاه موجودات دریایی به ویژه آبزیان کوچک و مکانی آرام برای گونه های مختلف است که از هزاران سال پیش تا امروز به زندگی خود ادامه داده اند. خلیج فارس از نظر تنوع زیستی جزو مناطق کم نظیر و زیستگاه

۴۰۰ تا ۴۵۰ گونه ماهی و بیش از ۳۰۰ تا ۴۵۰ نوع آبزی دیگر است. انواع خرچنگ (در گویش محلی سینگو)، میگو، نهنگ، لاک پشت، دلفین، ماهی های خوراکی چون شیرماهی، هور یا تن، شوریده، حلوا، سرخو، سنگسر یا دختر ناخدا، میش ماهی، گاریز، چمن، بیا، راشگو، قباد، سه کله، صافی و ماهی ساردین و ماهی های تزئینی مانند امپراتور، جراح دم زرد، آنتن دار، دلقک آبی، کاردینال، هامور، سقمایی، دم گاری، نئون، آرایشگر، صندوق ماهی شاختار، خروس دریایی، پیکاسو، ملوان، چیتی، شقایق، ژله و پیکاسوی موشکی در خلیج فارس زندگی می کنند.

همچنین به تازگی رییس پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی از مشاهده و ثبت علمی چند نمونه جانور دریایی جدید از قبیل فیل دریایی، عنکبوت دریایی و فرشته دریایی در آب های خلیج فارس و دریای عمان خبر داده است. جنگل های حرا در خلیج فارس تنها نمونه جنگلی است که به دلیل جزرو مد شب ها زیر آب هستند و روزها سر از آب بیرون می آورند. ریشه درختان حرا آب شور را شیرین می کند و به درخت می دهد.

داده و مجموعه حیاتی وابسته و پیوسته ای را در کف، داخل، بالا و سطوح سواحل خلیج فارس شکل داده است. بروز «مه» از ویژگی های اقلیمی خلیج فارس است که در تابستان و اوایل صبح روی می دهد و میزان دید را تا ۳ کیلومتر و گاه تا ۸۰۰ متر کاهش می دهد.

محیط زیست دریایی خلیج فارس به علت

در اندک زمانی اکوسیستم بی نظیر آن تا ۴۷ برابر حد طبیعی آلوده شود و بدین طریق آبزیان و موجودات آن با خطر نابودی مواجه شوند.

خصوصیت نیمه بسته بودن خلیج فارس همراه با پایین بودن میزان جابجایی و تبادل آب با اقیانوس هند، کمبود میزان بارندگی سالانه و کافی نبودن آب های ورودی به محیط همراه با

